

Kl. 12.00–13.03

14.00–15.11

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 24 september justerades.

§ 2 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Jonas Sjöstedt* (V) avsagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 4 november.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2020/21:53

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:53 Ett tryggare tomträttssystem

av Roger Hedlund (SD)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 13 november.

Stockholm den 13 oktober 2020

Justitiedepartementet

Morgan Johansson (S)

Enligt uppdrag

Jenny Kvarnholt

Expeditionschef

§ 4 Anmälan om faktapromemoria

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2020/21:FPM6 Tillfällig förordning för att bekämpa sexuella övergrepp mot barn på nätet COM(2020) 568 till trafikutskottet

§ 5 Anmälan om återkallelse av proposition

Tredje vice talmannen meddelade att regeringen genom skrivelse 2020/21:40 återkallat prop. 2020/21:12 *Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet*.

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2020/21:32 till utrikesutskottet

2020/21:34 till civilutskottet

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2020/21:22 om gängkriminaliteten

Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Louise Meijer har frågat mig om jag är beredd att ställa mig bakom förslaget att införa ett förbud mot deltagande i och samröre med kriminella gäng och ge den sittande Grundlagsutredningen i uppdrag att se över föreningsfriheten även i detta avseende. Hon har också frågat mig om jag är beredd att införa de övriga åtgärder som nämns i interpellationen för att bekämpa gängen.

Brottsligheten i kriminella nätverk ska tryckas tillbaka med samhällets fulla kraft. Vi ska göra det på bred front genom att bekämpa både brotten och brottens orsaker. Det är precis vad regeringens 34-punktsprogram mot gängkriminaliteten handlar om. Vi ger nya verktyg till myndigheterna, vi skärper straffen och vi vidtar åtgärder mot tystnadskulturen. Men vi ser också till att vi får ett bra och långsiktigt brottsförebyggande arbete.

Rättsväsendet i Sverige har genomgått en omfattande utveckling de senaste åren. Polismyndigheten växer, och vi var vid halvårsskiftet halvvägs mot målet om 10 000 fler polisanställda år 2024. Polisens kamerabevakning har ökat betydligt, och myndigheten har också fått fler verktyg i sitt arbete. Det handlar till exempel om ett nytt hemligt tvångsmedel – hemlig dataavläsning – som gör det möjligt att komma åt mer information än tidigare, bland annat krypterad datatrafik. Straffen har skärpts för allvarliga vålds- och vapenbrott, och kriminalvården byggs ut.

Nästa år planerar Polismyndigheten att sätta upp ytterligare 150 kameror. I slutet av den här månaden ska en utredare lämna förslag som förbättrar polisens möjligheter att göra husrannsakan för att leta efter vapen och andra farliga föremål. Vi inväntar också utredningsförslag som förbättrar möjligheterna att ta brottsvinster från kriminella. Inom kort kommer vi dessutom att tillsätta en utredning för att utöka möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel i fråga om grov och organiserad brottslighet.

Regeringen förhindrar även unga att hamna i gängkriminalitet. För att det brottsförebyggande arbetet ska bli framgångsrikt behöver samhället samverka på alla nivåer. Många typer av åtgärder behöver sättas in. Regeringen har tagit initiativ till att utreda hur ett kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet kan regleras i lag och organiseras på lokal nivå. Regeringens politik innefattar också långsiktiga satsningar på skolor och socialtjänst i utsatta områden samt tidiga och samordnade insatser för barn och unga i riskzon. Men det handlar även om att socialtjänsten i fler fall och i fler situationer ska kunna ingripa utan samtycke.

Utredningar pågår om skärpta straff för bland annat brott med kopplingar till kriminella uppgörelser, narkotikaförsäljning, övergrepp i rättsak och för dem som involverar unga i kriminalitet. Även kronvittnen och anonyma vittnen utreds. Vi har också vidtagit flera straffrättsliga åtgärder som innebär begränsningar och kontroll av var dömda brottslingar får och inte får vistas.

Dessutom har det nyligen remitterats förslag om slopad straffrabatt för 18–20-åringar för brott med minimistraff ett års fängelse eller mer.

Den satsning mot gängkriminaliteten som regeringen nu genomför är den mest omfattande någonsin i Sverige, och den angriper brottsligheten från flera håll samtidigt.

Att kriminalisera deltagande i eller samröre med kriminella nätverk skulle dock kräva mycket utredningsresurser för ett magert resultat när det gäller att hitta luckor i strafflagstiftningen. Det befintliga regelverket, med medverkansregleringen och med försöks-, förberedelse- och stämplingsbrott, innebär att praktiskt taget alla handlingar som bidrar till ett kriminellt gängs verksamhet redan är kriminaliserade.

Det kan därför ifrågasättas om åtgärden skulle tillföra något. När det gäller deltagande i kriminella nätverk rör det sig dessutom om en grundlagsändring som skulle ta mycket lång tid att genomföra. Det vi i stället måste prioritera är effektiva och träffsäkra åtgärder mot de kriminella nätverken som gör skillnad. Min utgångspunkt är att detta i första hand ska ske inom grundlagens nuvarande ramar.

Vi gör just detta. Steg för steg fortsätter vi att skärpa och förändra lagstiftningen, och våra åtgärder slår hårt mot de kriminella nätverken. I den nyligen överlämnade propositionen om straffskärpningar för innehav och smuggling av illegala vapen och explosiva varor är en generell utgångspunkt att de nya straffskärpningarna ska träffa kriminella nätverk särskilt hårt. Till det som görs på straffrättens område hör även de utredningar och åtgärder som jag nämnde tidigare.

Det viktigaste just nu är att vidta åtgärder som verkligen får effekt.

Anf. 2 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! Tack, justitieministern, för svaret! Den grova gängbrottsligheten har ökat och blivit värre under de senaste åren. Vi vet att många

är ansvariga för det vi ser i dag, men samtidigt går det att konstatera att utvecklingen har eskalerat under den socialdemokratiskt ledda regeringen och under justitieminister Morgan Johanssons tid som just justitieminister.

Skjutningarna har under den här tiden på många håll blivit vardag, och under de senaste fyra åren har fler än 150 personer dödats i över 1 100 skjutningar. Vi vet att det skjuts tio gånger fler i Sverige än i Tyskland bland unga män – tio gånger fler!

De brottsbekämpande myndigheterna har svårigheter att upprätthålla lag och ordning. Det är väl känt, får man väl ändå säga, och en problembild som man får hoppas att vi är överens om. För inte alltför länge sedan rapporterades det om att gänggrupperingar hade ett möte i centrala Göteborg. Polisen åkte dit, men ingen arresterades och ingen greps. Det är naturligtvis otroligt bekymmersamt när man i rapport efter rapport får uppleva att rättsväsendet, polisen och samhället inte klarar att sätta hårt mot hårt. Vi måste skapa förutsättningar för att göra just detta.

Låt mig peka på ytterligare ett nedslående faktum. I Danmark finns det färre gängkriminella totalt än det finns i Stockholms län. I en viss region i Sverige finns det alltså fler gängkriminella till antalet än det finns i hela vårt grannland.

Samhällsutvecklingen visar att vi behöver arbeta på ett förändrat sätt. Det handlar inte om att gå in och dutta i regler och göra små förändringar, utan det handlar om att se till att vi får mönsterbrytande verktyg och mönsterbrytande åtgärder på plats.

För den sakens skull vill vi från Moderaterna bland annat se till att kriminalisera och se över om man kan kriminalisera deltagande i gäng. Det vill vi göra genom att man lägger in detta i Grundlagsutredningen, som bland annat tittar på kriminalisering av deltagande i terroristorganisationer. Det här säger justitieministern nej till. Moderaterna har presenterat ett omfattande tiopunktsprogram, och utöver det har vi 40 förslag för att komma åt den grova organiserade brottsligheten och gängkriminaliteten i Sverige. Men justitieministern säger nej också till dessa förslag.

Jag har frågat justitieministern om han är beredd att lägga in ett sådant direktiv i Grundlagsutredningen för att kunna få en kriminalisering av deltagande i gäng på plats. Svaret är nej. Jag har frågat om han ställer sig bakom övriga punkter i Moderaternas tiopunktsprogram för att bekämpa gängkriminaliteten. Jag uppfattar att svaret är nej. Han hänvisar i stället till andra åtgärder och till 34-punktsprogrammet.

34-punktsprogrammet är bra, men det är inte tillräckligt. Ytterligare ett problem vi ser med programmet är att vi egentligen inte vet vad slutprodukten kommer att vara. Det hela ska kompromissas med ett regeringsparti som inte delar den problemformulering som jag hoppas att jag och åtminstone justitieministern kan vara överens om. Man kan bara ta det här med straffrabatten för unga. Det var kanske inte det önskvärda utfallet och det som justitieministern hade hoppats på, om jag förstod honom rätt tidigare i debatterna.

Så varför inte testa? Varför inte komma överens tillsammans om hur vi kan bekämpa gängkriminaliteten och införa de här åtgärderna, som är mönsterbrytande?

Fru talman! Precis en sådan process hade vi ju för ett år sedan, när vi satt och förhandlade om just detta program, dessa 34 punkter. Moderaterna satt vid förhandlingsbordet. Men när vi skulle slutföra det, när vi hade ett nytt bud och Mikael Damberg och jag skulle förankra det hos Moderaterna, fick vi plötsligt höra att ni inte ville träffa oss mer. Ni ville inte fortsätta förhandlingarna. När vi sökte er under den helg då vi skulle förhandla var det radiotystnad i flera timmar. Till slut ringde ni och sa: Nej, vi vill inte göra upp om någonting. Vi vill inte ens titta på ert bud. Vi vill inte fortsätta förhandlingarna.

Så där gör ju Moderaterna nu för tiden. När vi bjuder in till förhandlingar sitter ni med ett tag, men efter ett tag orkar ni inte driva det vidare utan reser er från förhandlingsbordet. Det är legio nu, skulle jag vilja säga. Även uppgörelser som vi gjort med Moderaterna tidigare har ni brutit och lämnat. Så fungerar Moderaterna nu för tiden.

Om Louise Meijer har kritik mot 34-punktsprogrammet kunde den kritiken ha förts fram då, och så kunde vi ha haft en diskussion då och kanske kunnat komma överens. Men det ville ni inte.

Jag påstår att det 34-punktsprogram som vi nu går fram med är det mest omfattande som någon regering har gått fram med. Det omspänner en lång rad områden. Naturligtvis är grunden den stora polisutbyggnad som vi nu genomför. Vi är på väg mot 10 000 fler poliser fram till 2024. Vi har redan nått halvvägs till det målet. Just nu har vi fler poliser i Sverige än vi någonsin har haft.

Vi har gjort en lång rad straffskärpningar. Sedan vi tillträdde har vi genomfört ett femtiotal straffskärpningar och nykriminaliseringar – grov misshandel, grov utpressning, grovt rån, grovt våld mot tjänsteman, grov våldtäkt, grovt vapenbrott, allvarliga narkotikabrott, grovt olaga hot. Mord har vi skärpt straffen för. Jag skulle kunna fortsätta hela anförandet ut med att räkna upp alla straffskärpningar som vi har gjort och allt vi har arbetat med på straffrättens område.

Louise Meijer säger att det inte får någon effekt, men det är ju precis det vi har sett de senaste åren. Antalet fängelseår som svenska domstolar dömer ut har ökat kraftigt bara de senaste två åren, med nästan 25 procent. Förra året dömdes det ut över 10 000 fängelseår, vilket var en ökning. Nu dömer vi alltså fler, och vi dömer också fler till längre fängelsestraff än tidigare. Det ser man i kriminalvården – ungefär 1 000 fler frihetsberövade på två år. Vi har 100 procents beläggning på både fängelser och häkten de senaste åren.

Ingen regering har alltså skärpt straffen mer och utökat straffrätten mer än vad vi har gjort – särskilt, skulle jag säga, med inriktning på gängkriminalitet. Och det fortsätter vi med nu, med 34-punktsprogrammet som botten.

Då säger Moderaterna, som själva inte ens gjorde bråkdelen av allt som vi har gjort, att de vill göra ytterligare någon liten marginell straffrättsförändring här, som då tydligen ska göra underverk. Jag påstår att det förslag som ni nu kommer med inte skulle det. Så gott som allt som bidrar till ett kriminellt gängs verksamhet är ju redan kriminaliserat – naturligtvis brotten i sig men också förberedelse till brott, försök till brott, stämpling till brott och medverkan till brott. Allt det där är redan kriminaliserat.

Dessutom skulle det ni föreslår kräva en grundlagsändring, och det kommer vi ändå inte att kunna genomföra före nästa val. Vad vi då talar om är någonting som skulle kunna träda i kraft 2027. Vi talar alltså om en marginell förändring, inte stort mer än ett slag i luften, som skulle träda i kraft om sju år. Det är den diskussionen som Moderaterna nu lyfter upp.

Jag tror, fru talman, att vi måste agera mycket mer kraftfullt och mycket snabbare än så. Det är 34-punktsprogrammet ett exempel på.

Anf. 4 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! Stolt men inte nöjd – så löd en summering från en tidigare socialdemokrat. I dag hör vi justitieministern vara både stolt och nöjd över vad han menar är åtgärder som hindrar den utveckling mot ökad otrygghet som vi ser i dag. Vi vet att otryggheten tidigare har legat stabilt, men i den senaste nationella trygghetsmätningen har den ökat. Då passar justitieministern på att i debatten rabbla upp allt man har gjort för att komma till rätta med situationen. Men inte kan man väl vara nöjd med hur det ser ut i Sverige i dag?

Bland unga män i åldern 16–19 ökar oron för personrån. Sedan 2017 har den ökat med 11 procent. Vi vet att var femte ung kille numera är rädd att bli rånad. Vi vet också att det hänger ihop med att det faktiskt finns en ökad utsatthet för personrånen. Och inte nog med att killar blir rånade, det är också barn som rånar andra barn. Den typen av anmälningar har ökat med 30 procent under 2019.

Under justitieministerns tid har utvecklingen gått från att otryggheten varit något som präglat storstäder med utanförskapsområden till att nu nästan varje liten och medelstor svensk stad upplever att kriminalitet och otrygghet är en del av stadsbilden.

Låt oss ta ett exempel från vår gemensamma hemstad Lund. I Lund hade vi problem med personrån i stadsparken för ett par år sedan – otroligt bekymmersamt! Numera ser vi hur tjejer inte vågar ta sig hem själva på kvällarna, till exempel från studentnationer, eftersom de är rädda för sin säkerhet. Man har till och med startat ett ideellt initiativ i Lund som heter Tjejskjutsen. Jag tycker att det är lovvärt – det är bra att tjejer kan hjälpa andra tjejer att komma hem sent på kvällarna – men att det ska behövas i dagens Sverige!

Att i en sådan situation säga att man är nöjd och tycka att det man har gjort är tillräckligt och att allt redan är kriminaliserat kan man väl ändå inte göra.

Jag tror också att det är fel att säga att Moderaternas förslag handlar om marginella förändringar. På totalen handlar det inte om marginella förändringar. På totalen handlar det om dubbla straff för gängkriminella – knappast en marginell förändring. Ett system med visitationszoner är knappast en marginell förändring. Anonyma vittnen är knappast en marginell förändring. Att kriminalisera deltagande så att man som gäng inte kan hålla möten mitt i centrala Göteborg – helt absurt – är inte en marginell förändring.

Vi vill ge polisen kraftigt förstärkta möjligheter att avlyssna och övervaka gängmedlemmar. Vi vill att fler ska bli LVU-omhändertagna. Vi vill att sekretessen mellan myndigheter ska kunna brytas så att man kan dela med sig av relevant information för att förhindra att unga, men också vux-

na, dras in i brottslighet. Vi vill se till att alla myndigheter bekämpar gängkriminalitet och att fler gängkriminella utvisas från Sverige.

Det är synd att justitieministern säger att Moderaterna efter ett tag ger sig av från förhandlingsbordet. Det är inte riktigt med verkligheten överensstämmande. Det som händer efter ett tag är att Socialdemokraterna har pratat med Miljöpartiet och att Miljöpartiet då hotar med att utlysa en regeringskris. Därför kommer det helt plötsligt ett nytt förslag som kan leda till sämre möjligheter att låsa in unga brottslingar eller till att invandringen ökar, och så presenterar man det som ett nytt förslag till Moderaterna.

Nej, Moderaterna kommer inte att förhandla om sämre förutsättningar att reda upp i den här röran som vi just nu ser i Sverige.

Anf. 5 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Så där var det inte alls när vi förhandlade om 34-punktsprogrammet. Vi förhandlade och lade fram tre eller till och med fyra bud för de övriga partierna, och sedan tog vi punkt efter punkt. När vi skulle få ihop ett slutresultat fick vi bara höra från Moderaterna att ni inte ville träffa oss mer, trots att ni inte ens hade sett slutbudet. Det var så det var. Det är ett typexempel på hur Moderaterna agerar nu för tiden. Moderaterna vill inte göra blocköverskridande överenskommelser längre. Det beror inte på att det är vi som inte eftersträvar det; tvärtom är vi angelägna om det.

Detta är något nytt. Förra mandatperioden kunde vi göra sådana blocköverskridande överenskommelser. Vi gjorde upp med övriga partier i en lång rad ärenden – migrationspolitiken, åtgärder mot terrorism, mitt område krigsmaterielexporten och många andra saker. Nu är det dock någonting som har hänt hos Moderaterna så att ni inte vill göra upp.

Det spelar kanske inte någon roll för sakfrågan just nu. Det 34-punktsprogram som vi nu går fram med är ju fullödigt i den meningen att det flyttar fram positionerna ännu mer än vad vi redan har gjort. Vi gjorde mer än någon annan regering under den förra mandatperioden, och nu fullföljer vi det.

Vi fokuserar på sådant som verkligen kan få effekt. Vi fullföljer polisutbyggnaden, som jag har sagt, och vi ser till att resurssätta polisen på ett sådant sätt att vi kommer att klara den uppgången. Vi utbildar nu tre gånger så många poliser som Moderaterna gjorde och startar två nya polisutbildningar: en i Borås och en i Malmö.

Vi fullföljer den stora satsningen på kameraövervakning. 450 nya kameror har satts upp bara de senaste åren, och det tillkommer ytterligare 150 nästa år. Det är full fart också på den delen. Poliser i yttre tjänst ska få uniformskameror. Det är 8 000 kameror som ska ut i den delen, och vi fullföljer det.

Vi fullföljer det som vi talade om med ökade häktningsmöjligheter, det vill säga att se på de brott som de gängkriminella typiskt sett begår och öka möjligheten till häktning i väntan på rättegång så att de kriminella frihetsberövas.

Vi ökar möjligheterna till hemlig avlyssning så att vi kan lyssna på kommunikationen mellan de gängkriminella. Det senaste vi gjort är detta med hemlig dataavläsning som vi nu har på plats och som innebär att man också kan lyssna på krypterad information.

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Svar på
interpellationer

Vi inför vistelseförbud i en del avseenden. Det som trädde i kraft nu häromsistens var att villkorlig frigivning under sista tiden som straffet avtjänas också kan förenas med ett vistelseförbud som övervakas med fotboja. Man säger helt enkelt: Du får inte lov att uppehålla dig på vissa platser. Det kan vara på ett torg eller i närheten av ett tidigare brottsoffer. Det kan man styra över, och det inför vi.

Vi inför också möjlighet till vistelseförbud för dem som döms till skyddstillsyn. De kommer också att övervakas med fotboja.

Det här är bara ett axplock av allt det vi gör.

Om jag skulle se framåt på vad vi behöver bli ännu bättre på handlar det om två saker som jag vill lyfta fram. Den ena är att jag tror att vi behöver bli ännu bättre på att gå på pengarna hos de kriminella gängen och ta deras klockor, bilar, guldkedjor och kontanter. Det är någonting som verkligen känns för de gängkriminella. Operation Rimfrost hade ett sådant element. Vi beslagtogs då över 10 miljoner i kontanter, över 30 bilar, ett antal fina klockor och mycket annat.

Vi har en särskild utredning som tittar på att utvidga förverkandemöjligheterna ännu mer. Den delen vill vi lyfta fram.

Den andra saken som jag vill lyfta fram – och här är dessvärre Moderaterna helt tomma på politik – är att förebygga brott och bryta nyrekryteringen till kriminella gäng. Där måste vi också bli betydligt bättre än vad vi är i dag.

Anf. 6 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! Jag tycker att det är uppenbart att Socialdemokraterna inte klarar av att reda ut den här situationen. Justitieministern föreslår saker och är framåtsyftande i sitt inlägg, och det tycker jag är bra. Men farhågan är att det inte kommer att bli så som Socialdemokraterna vill, för man kommer att återvända efter förhandling med Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Centerpartiet och inte ha landat där ministern nu säger att man vill landa. Det är det som är det tråkiga med den här regeringen och med styret i dagsläget. Man klarar inte att reda ut Sveriges stora problem.

En sak som inte rör det nationella lika mycket som det kommunala är det här med kamerorna, som justitieministern själv lyfte fram i sitt inlägg.

I Staffanstorps kommun, en grannkommun till Lund, ser man att när man lägger in en ansökan till Datainspektionen om att få inrätta och sätta upp kameror tar det inte längre bara sex månader utan tolv månader för Datainspektionen att fatta ett beslut. Då kan ju den hotspot som man vill bevaka redan ha eskalerat eller ha avvecklats, och brotten kan ha flyttat någon annanstans. Det finns alltså många skäl för justitieministern att se över hur man ska komma till rätta med de långa handläggningstiderna hos Datainspektionen.

Samma sak är det när det gäller ordningsvakter, som också är ett kommunalt verktyg i den brottsbekämpande verksamheten. Där ser vi att vi har en förlegad lagstiftning. Man kan inte ansöka om att ordningsvakter ska få patrullera hela kommunen, utan det måste vara avgränsade områden. Man ser att ordningsvakter inte får ta in och transportera stökiga personer till exempelvis polisen. Det är också saker som behöver förändras.

Kan justitieministern tänka sig att genomföra de här två sakerna, alltså att minska handläggningstiderna och att förändra reglerna för ordningsvakter?

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Anf. 7 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Svar på
interpellationer

Fru talman! I båda de frågorna slår Louise Meijer in öppna dörrar. När det gäller kameraövervakningen har vi redan satt till ökade resurser till Datainspektionen. Vi har dessutom sett till att brottsbekämpande myndigheter inte längre behöver ha tillstånd, vilket innebär att arbetsbördan lättar för Datainspektionen. Nu minskar alltså handläggningstiderna på den myndigheten.

När det gäller ordningsvakterna har vi också tillsatt en översyn just om befogenheter och hur ordningsvakter ska kunna jobba framöver.

De frågorna är alltså också omhändertagna, skulle jag vilja säga.

Huvudfrågan här är egentligen: Hur ska man göra brett för att komma åt den här typen av kriminalitet? När jag besöker de utsatta områdena, oftast i samverkan med polisen, säger polisen i de utsatta områdena ofta tre saker. De säger: "Ja, vi behöver bli fler." Det behövs fler poliser. Och så säger de: "Vi behöver ha bättre verktyg." Det kan handla om häktningsmöjligheter, hemliga tvångsmedel, kameror och annat. Men sedan säger de en sak till: "Tänk på att det inte bara handlar om oss poliser." Ska det här fungera och vi ska kunna bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen måste socialtjänsten och fritidsverksamheten fungera på ett bra sätt, och skolan i det utsatta området måste vara av absolut toppklass. Då måste vi också vara beredda att avsätta pengar till det. Då måste man också ha ett bra samarbete med civilsamhället, med idrotten och föreningslivet i övrigt. Hela samhället måste dra åt rätt håll.

Det är precis det helhetsintrycket som vi har i vår politik, menar jag, men som Moderaterna tyvärr saknar. Det finns inte särskilt mycket brottsförebyggande arbete, och i er senaste budget skär ni också ned på riktade statsbidrag just till skolan i de här områdena med 400 miljoner kronor.

Helheten behövs – inte bara det brottsbekämpande arbetet utan faktiskt också det brottsförebyggande. Det är viktigt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2020/21:29 om vård i livets slutskede

Anf. 8 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Ann-Christine From Utterstedt har frågat mig om jag har för avsikt att låta utreda huruvida felaktiga beslut om att sätta in palliativ vård av äldre covid-19-patienter på äldreboenden tagits och vilka åtgärder jag avser att vidta om felaktiga bedömningar och beslut om palliativ vård konstateras i en sådan utredning.

Jag vill börja med att understryka att hälso- och sjukvård ska ges på lika villkor i Sverige. Alla, oavsett ålder, har samma rätt till en individuell medicinsk bedömning. Om en viss behandling bedöms medicinskt lämplig ska personen också få den.

Jag och regeringen tar därför möjliga missförhållanden på största allvar. Inspektionen för vård och omsorg, förkortat IVO, fick i uppdrag i april att särskilt analysera vad covid-19 innebär för kvaliteten och säkerheten inom vård och omsorg. I Sverige är det IVO som ansvarar för tillsyn över hälso- och sjukvård samt vård och omsorg, och uppdraget syftar både till att granska eventuella felaktigheter och till att stärka kunskapen och beredskapen inför framtiden.

IVO har genomfört en tillsyn av samtliga 1 700 särskilda boenden för äldre. Utifrån resultatet har myndigheten en pågående fördjupad granskning av ungefär 90 särskilda boenden.

Fokus för IVO:s tillsyn har varit att dels undersöka om patienter som bor på landets särskilda boenden för äldre får individuell bedömning av läkare även under pågående pandemi, dels undersöka om patienterna får vård och behandling i enlighet med den bedömningen.

IVO kommer att fortsätta med sitt uppdrag och delredovisar resultaten i december i år. Även Coronakommissionen granskar olika aktörers agerande under pandemin.

Jag vill dock påminna om att vård- och omsorgspersonalen har gjort storartade insatser under pandemin, trots en ofta mycket pressad situation. På många håll i landet har smittan hållits utanför äldreboendena. IVO bedömer att förutsättningarna för individuell bedömning och behandling generellt är relativt goda, och framför allt har läget förbättrats under pandemin gång.

Granskning och lärande inför framtiden är viktigt. Regeringen följer kunskapsläget noggrant och tar tillsammans med expertmyndigheterna fram eventuella åtgärder. Jag vill påpeka att granskningen inleddes för flera månader sedan och att åtgärder vidtas vid behov.

Anf. 9 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Jag vill tacka socialministern för svaret, även om det med tanke på frågans dignitet var lite knapphändigt.

Närmare 6 000 personer har hittills fallit offer för covid-19. En stor mängd av dessa har bött på äldreboenden. De som skulle skyddas mest blev de som drabbades allra hårdast när regeringen misslyckades med att isolera äldreboenden från smittan. Åtgärder som besöksförbud sattes in för sent, och beredskapen för en trygg och säker äldreomsorg i en samhällskris var obefintlig.

Styren med Socialdemokraterna i spetsen har under lång tid nedmonterat vårt lands förmåga att såväl försvara oss som klara en kris. Samtidigt har vi tvingats bevittna en stadig försämring av äldreomsorgen. Medicinsk kunskap har förlorats, och personal utan utbildning inom varken vård eller omsorg av människor har anställts. I många fall har de inte ens kunnat kommunicera med våra äldre.

Bristen på krisberedskap blev smärtsamt tydlig när de sjuka inte kunde erbjudas intensivvård och när personalen inte hade tillgång till fullgod skyddsutrustning. Bristen på kvalitet i äldreomsorgen blev smärtsamt tydlig när det uppdagades att kunskap om den mest grundläggande hygien saknades. Smittan bredde okontrollerat ut sig, och de flesta äldre och sjuka lämnades att dö på sina boenden utan livsuppehållande åtgärder.

Regeringens oförmåga att stoppa coronavirusets utbredning bland äldre resulterade i vår tids ättestupa i brist på intensivvårdsplatser. Generella, inte individuella, beslut om att inte ge livsuppehållande vård har fattats. Någons älskade mor, far, mormor eller farfar har inte fått en rättvis chans att överleva viruset. Men de gamla skulle ju ändå dö. Viruset gjorde bara att döden infann sig tidigare.

Fru talman! Den synen ger mig kalla kårar. Det är facit på ett samhälle i fullständigt förfall. Det väcker starka känslor, tankar och många frågor. Hur kunde det bli så här? Exakt när blev våra äldre så lite värda? Varför accepteras att personal inom äldreomsorgen ofta varken är utbildade eller kan språket? Vem ska erbjuda den medicinska kompetens och utrustning som behövs inom äldreomsorgen?

Fru talman! Hur ser regeringen på sitt ansvar för vår tids största vård- och omsorgskatastrof? Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att det inte ska hända igen?

Anf. 10 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Vi har gått igenom en pandemi av aldrig skådat slag och en hälso- och sjukvårdskris som är den mest omfattande sedan andra världskriget. Så många människor har fått förändra sitt sätt att leva. Det har man också gjort. Så många människor har upplevt smärtan det innebär att bli allvarligt sjuk eller att mista en anhörig. Jag tror kanske att det har varit allra svårast för dem som inte heller har kunnat sitta vid sina anhörigas sida när de vet att livet håller på att ta slut.

Så många har kämpat och slitit hårt under förhållanden som varken Ann-Christine From Utterstedt, jag själv eller någon annan kunde förutse skulle inträffa så snabbt och slå över faktiskt inte ett helt land utan i väldigt stor utsträckning i den region där vi nu är, i några kringliggande regioner och även på andra håll i landet. Men framför allt delar vi smärtan, svårigheten, utmaningen och pandemin med en hel värld.

Vi har gjort många insatser för att stärka en verksamhet som vi varje dag måste värna. Den välfärd som vi har byggt upp har gjort det möjligt för Sverige att under en pandemi fördubbla intensivvårdskapaciteten.

Socialstyrelsen tvingades ta fram prioriteringsriktlinjer, om vi skulle hamna i en situation där resurserna inte räckte till. Det har inte funnits anledning att använda det prioriteringsdokumentet. Intensivvården har räckt till, på bekostnad av patienter som har fått stå tillbaka och som nu väntar på behandling, på operation och på ingrepp som är en del av den så kallade vårdskuld vi talar om. Intensivvården gjorde alltså ett enormt arbete. Hela sjukvården gjorde ett enormt arbete. Den generella bilden är att resurserna i sjukvården räckte till för att andra stod tillbaka.

Allt det som Sverige har gjort under pandemin – regeringens arbete, myndigheternas arbete, regionernas arbete och kommunernas arbete – har förstås spelat stor roll. Vi har gemensamt sett till att inrätta nationella inköpscentraler för att köpa in den skyddsutrustning som en hel värld samtidigt har skrikit efter. Många länder stängde också, mycket osolidariskt, gränser och sa att ”någon annan har visserligen beställt den här skyddsutrustningen, men den vill vi ha kvar i vårt land”.

Det gjorde inte Sverige. Vi har gjort många ansträngningar för att se till att hålla gränser öppna. Jag tror att en öppen värld hade kunnat möta den här pandemin på ett bättre sätt. Låt oss hoppas att vi när vågen igen sveper över Europa har lärt oss av det som då hände. Det skapade nämligen enorma problem och utmaningar.

Jag tycker att Ann-Christine From Utterstedt ska tänka tillbaka lite på den tiden som den var. Vi hade interpellationsdiskussioner och debatter; jag tycker att det är lämpligt att kalla det just diskussioner. Vi var i ett läge där alla kände stundens allvar. Vi visste svårigheterna.

Vi såg hur alla inblandade aktörer slet, inte minst alla de i äldreomsorgen som Ann-Christine From Utterstedt beskriver. Många av dem är väldigt kompetenta. De är undersköterskeutbildade. De är specialistutbildade. De har slitit hårt. Att säga att undersköterskor, vårdbiträden och annan personal inte har kompetens att göra det jobb de gör till vardags tycker jag är oförskämt.

Däremot är det helt riktigt att ingen var riktigt förberedd på den störtvåg som kom över hela Sverige och inte minst äldreomsorgen. Den personalen har nu fått möjlighet till utbildning i hygienrutiner, som har satt sig.

Anf. 11 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Det är viktigt att påpeka att jag inte talar om dem som är utbildade undersköterskor, som kan språket och som vet vad de ska göra på sitt arbete. Det som jag kritiserar är alla de som inte är utbildade, som inte kan språket och som tyvärr har bidragit till att smittan har spridit sig.

Jag kan bara konstatera att socialministern och Socialdemokraterna återigen säger: "Vi såg det inte komma." Det gäller tyvärr även den här frågan.

Ministern säger själv att "hälso- och sjukvård ska ges på lika villkor i Sverige. Alla, oavsett ålder, har samma rätt till en individuell medicinsk bedömning. Om en viss behandling bedöms medicinskt lämplig ska personen också få den". Ändå har både personal och anhöriga bevitnat att beslut om palliativ vård har tagits bland annat via telefon utan att läkare ens har träffat den äldre eller via ett generellt beslut som alltså har gällt för äldre som insjuknat och inte bedömts behöva syrgas på boendet. Syrgas finns för övrigt inte ens som ordinär utrustning på äldreboenden. Besluten om palliativ vård har alltså fattats helt utan andra alternativ än ett öppet fönster att kippa efter luft genom.

Besluten har inte alls fattats enligt den individuella bedömning som alla människor har rätt till. Det är beslut som inte alls har baserats på hälso-tillståndet hos var och en, tvärtemot vad socialministern har framfört. Detta är oerhört allvarligt.

Ett hundratal anhöriga har hittills anmält den bristande vården till IVO, Inspektionen för vård och omsorg. De menar att de inte förstod vad palliativ vård innebar. Beslutet om att sätta in vård i livets slutskede ska tas i samförstånd med anhöriga. Också det har brustit.

IVO granskar just nu äldreomsorgens hantering av covid-19. Coronakommissionen gör det likaså. Jag frågar återigen, fru talman, då jag saknar ett klart svar från minister Hallengren: Hur avser ministern att hantera det hela om någon av eller båda granskningarna visar att felaktiga beslut om palliativ vård har fattats?

Fru talman! Jag konstaterar som vanligt att Sverigedemokraterna och Ann-Christine From Utterstedt alltid har vetat allting om vad som skulle hända och har haft allting på plats. Det vore kanske lämpligt om Coronakommissionen ringde Ann-Christine From Utterstedt, för alla svar verkar redan finnas och alla slutsatser är redan dragna.

Jag tycker att Ann-Christine From Utterstedt borde hålla sig för god för att i Sveriges riksdag dra slutsatser som egentligen ingen annan kan dra än. Inspektionen för vård och omsorg granskar 1 700 äldreboenden, där det bor 85 000 personer och där det jobbar 100 000 anställda. Men de svepande sammanfattningar som Ann-Christine From Utterstedt drar i denna talarstol tycker jag är mycket anmärkningsvärda. Men vi får väl se. Vi kan lägga Ann-Christine From Utterstedts manus bredvid Coronakommissionens rapport om en månad. Man ska alltid vara väldigt försiktig med att dra generella slutsatser av de enskilda fall man ser.

Ann-Christine From Utterstedt citerade det inlägg jag precis hade hållit, så det är ingenting som egentligen behöver citeras. Det handlar ju om hälso- och sjukvårdslagen. Regeringen har inte gjort några undantag från hälso- och sjukvårdslagen. Socialstyrelsen har inte gjort några undantag från hälso- och sjukvårdslagen. Men vi har haft en pandemi, och vi misstänker att det finns sammanhang, fall, kanske regioner, kanske kommuner och kanske boenden där man inte har gjort det man borde göra.

Därför har Inspektionen för vård och omsorg, som är regeringens tillsynsmyndighet, fått regeringens uppdrag att inte bara generellt följa vård och omsorg utan specifikt också följa hur rätten att få individuella bedömningar skett under pandemin. Det är precis detta som granskas. Ingen sopar någonting under mattan. Inspektionen har identifierat ett nittiototal äldreboenden där brister upptäckts. Man går där vidare för att klargöra vad som har hänt. Jag tycker inte att man då ska säga att 1 700 äldreboenden har gjort på ett eller annat sätt.

Om vi menar allvar med att personalen inom svensk äldreomsorg gör ett bra jobb och att vi vill att fler ska arbeta där och ha rätt förutsättningar tror jag att vi gör äldreomsorgen en stor otjänst inför framtiden om vi drar sådana väldigt säkra slutsatser. Ett nittiototal äldreboenden är väldigt mycket. Ingen säger att det inte är allvarligt, men vi behöver också veta vilka slags brister som har förekommit och varför de har skett.

Inte minst har diskussionen i Stockholm kommit att bli väldigt uppmärksammas. Jag kan inte i dag svara på vad som har att göra med att man har väldigt många aktörer, att man inte har växlat hemtjänsten till den kommunala nivån eller att man har upphandlat olika verksamheter. Kanske har Ann-Christine From Utterstedt en idé också om det?

Jag tycker att vi ska invänta rapporten från Inspektionen för vård och omsorg innan vi drar alltför starka slutsatser. När den kommer ska vi självklart dra slutsatser. Kan vi agera på nationell nivå ska vi göra det. Bör man åtgärda det på regional eller kommunal nivå måste man göra det.

Socialstyrelsens riktlinjer ligger fast. Hälso- och sjukvårdslagen gäller också i en pandemi.

Anf. 13 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Med tanke på vårt lands krisberedskap – eller en icke-existerande sådan – har heller inte regeringen utfört sitt arbete korrekt.

Vi står inför det faktum att närmare 6 000 personer i Sverige har avlidit i sviterna av covid-19. I jämförelse med våra nordiska grannländer är vi helt unika, och våra dödstal är bland de högsta i världen. Samtidigt ökar återigen smittspridningen. Klumpen i magen växer, och osäkerheten skapar ännu fler frågor. Hur förberedd är regeringen den här gången, det vill säga inför den andra vågen? Har vi tillräckligt med skyddsutrustning att tillgå? Är personalen inom äldreomsorgen nu tillräckligt utbildad för att klara den basala hygien, såsom att tvätta och sprita händerna, och klara av att hantera skyddsutrustningen korrekt?

Fru talman! Hur kommer våra äldre att skyddas denna gång när nu den andra vågen breder ut sig? Står de återigen vid kanten av ättestupan eller kommer de den här gången att erbjudas den vård som de förtjänar och, vilket vi har konstaterat här i debatten, har rätt till?

Anf. 14 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Det är glädjande att Ann-Christine From Utterstedt ändå pekar på allvaret i sitt sista inlägg och inte enbart raljerar. Vi befinner oss ju mitt i en pandemi. Vi ska lära allt som är möjligt att lära av det som har hänt i Sverige och i andra länder. Dessvärre finns inget facit. Det finns inte något land som har hanterat smittan utan negativa konsekvenser.

Jag tror att jag har besvarat ett flertal interpellationer och skriftliga frågor från Ann-Christine From Utterstedt då jag har försökt att beskriva, så långt som vi kan dra slutsatser, att det kan vara på det viset att vi blev väldigt olika träffade från början. Vi fick väldigt mycket smitta under ett fåtal veckor innan pandemin riktigt bröt ut och innan den var känd runt om i Europa. Det skedde under den tid då svenska folket reste mycket och vi hade en samhällsspridning, något man i våra grannländer inte hade på samma sätt.

Den geografiska närheten ger inte alltid alla svar. Det kan Spanien och Portugal vittna om, liksom Tyskland, Belgien, Österrike och Italien. Många av EU:s nya medlemsländer från det forna östblocket får nu också se hur smittan sprids.

Låt oss hoppas att vi som befolkning kan ta nya tag att fortsätta hålla i de restriktioner som gäller och att vi inte gör vårt yttersta för att hitta olika kryphål. Naturligtvis har den personal som slet hårt under hela våren haft otroligt stor nytta av den hygienutbildning som har erbjudits. 200 000 har tagit del av den. Man har såklart helt andra rutiner på plats när man vet att man har att göra med en pandemi vid namn covid-19 än vad man hade i mars.

Det handlar dock om oss alla. Vi måste följa rekommendationer och restriktioner. Kommuner och regioner måste vara snabba med att uppmärksamma utbrott och vidta de åtgärder som de har möjlighet att vidta. I detta arbete ska vi även fortsättningsvis hjälpas åt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 15 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jonas Andersson har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att myndigheter som jag ansvarar för inte ska samarbeta med aktörer som har omfattande kopplingar till islamism, samt om jag avser att ta några initiativ för att granska vilka effekter det får för genomförandet av regeringens demokratistrategi att myndigheter i genomförandet av uppdrag som är en del av strategin samverkar med aktörer som har omfattande kopplingar till islamism.

Låt mig börja med att poängtera att allmänna medel endast ska gå till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar, så som de formuleras i grundlagen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter.

Fru talman! Det ligger i allas intresse att värna legitimiteten för myndigheters kontakter med det civila samhället. Därför har också regeringen vidtagit ett antal åtgärder.

Regeringen har i beslutet om riktlinjer för Folkbildningsrådet för 2020 angett att rådet i samband med redovisningen av 2020 års verksamhet ska lämna en fördjupad bedömning av det så kallade demokratisyftet, som anger att statsbidraget ska stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.

Utöver det pågår ett arbete med att se över demokrativillkoren i statsbidragsförfordningar och tillämpningen av dessa villkor. Demokrativillkorsutredningen lämnade 2019 sitt betänkande till regeringen. Betänkandet innehåller förslag till ett förtydligt och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer. Förslagen omfattar även förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Vad gäller Statens medieråds uppdrag som bland annat avser att utveckla formerna för en förstärkt samverkan av insatser för medie- och informationskunnighet, så kallat MIK-arbete, utformar myndigheten genomförandet av uppdraget självständigt.

Anf. 16 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Tack, Amanda Lind, för svaret på interpellationen!

Sverigedemokraterna har om och om igen i denna kammare tagit upp frågan om statliga aktörer som regeringen styr över och hur de bidrar till att legitimera organisationer med koppling till islamism i Sverige.

Studieförbundet Ibn Rushd, som omnämns i denna interpellation, är en sådan organisation. Den har kopplingar till det islamistiska Muslimska brödrskapet, kopplingar som bland annat framgår av studieförbundets stadgar och av var dess tillgångar ska hamna vid en eventuell upplösning. Dessutom har Ibn Rushd återkommande bjudit in olika islamistiska hatpredikanter och skapat en plattform för dem på olika sätt. Man har också på andra sätt samverkat med aktörer som ingår i Muslimska brödrskapets nätverk. Det borde vara tydligt för regeringen, tycker jag, vad det är man håller på med från Ibn Rushds sida. Sverige har inte råd med en regering som är så trögstartad och naiv att den inte tar krafttag mot detta i tid.

*Svar på
interpellationer*

Fru talman! Trots alla Ibn Rushds kopplingar till islamism – och med regeringens goda minne – delar Folkbildningsrådet ut tiotals miljoner kronor om året i statsbidrag till denna islamistkopplade organisation. För detta ifrågasätts Folkbildningsrådet och regeringen kraftigt, inte bara här i Sveriges riksdag utan också av etablerade forskare såsom Magnus Ranstorp, Aje Carlbom med flera. Även en rad kommuner har förstått problemet med Ibn Rushds kopplingar till islamism. I år har bland annat Göteborgs stad och Eskilstuna kommun stoppat bidragen på kommunal nivå av det här skälet.

Regeringen försöker nu, med mycket begränsad trovärdighet, signalera en skärpning av vilka organisationer som ska få statsbidrag avsedda för folkbildning. I sitt svar på min interpellation lyfter Amanda Lind fram att Folkbildningsrådet i år har fattat beslut om att skärpa statsbidragsvillkoren och att Folkbildningsrådets kansli ska förstärkas med särskilt fokus på att utveckla kontroll och uppföljning. Det handlar om den typen av åtgärder. Detta är bra. Men det är inte säkert att det kommer att leda till någon reell förändring när det gäller samverkan med och stödet till islamistkopplade organisationer.

Fru talman! Om regeringen menar allvar med att extremister inte ska få statsbidrag borde det rimligen följas av ett konsekvent och trovärdigt agerande. När allt fler kommuner drar in bidragen till Ibn Rushd och etablerade forskare återkommande larmar om studieförbundets islamism, vad gör myndigheter som regeringen ansvarar för då? Jo, som jag lyfter fram i interpellationen fördjupar man i år i stället samarbetet med Ibn Rushd genom Statens medieråd, en myndighet som Amanda Lind är ansvarig för. Jag undrar därför: Varför fördjupar Statens medieråd, en myndighet som Amanda Lind är ansvarig för, sitt samarbete med en islamistkopplad organisation i stället för att stanna upp och kolla vad det är man egentligen sysslar med?

Anf. 17 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jag har även tidigare stått här i kammaren och debatterat med Jonas Andersson i frågor som rör vikten av demokrativillkor för vårt civilsamhälle och vikten av att vi har en god uppföljning av vart de statliga bidragen och alla andra offentliga medel går. Jag vill också understryka att arbetet med förstärkta och förtydligade demokrativillkor, som vi nu bedriver från regeringens sida, är väldigt viktigt. Jag tar det på absolut största allvar. Jag ser nämligen att ett levande civilsamhälle är en viktig ingrediens i vår demokrati. Det är också skälet till att vi har ett statligt stöd till civilsamhället och skälet till att många kommuner stöttar civilsamhället.

Här tror jag att det finns en skiljelinje mellan å ena sidan Sverigedemokraterna och å andra sidan regeringen och huvuddelen av partierna i den här kammaren. Sverigedemokraterna vill göra drakoniska nedskärningar på stödet till folkbildningen i sin budget. Jag menar tvärtom att vi ska värna stödet till folkbildningen. Studieförbunden gör en viktig insats i att inkludera olika röster i vår demokrati.

Men då är det extra viktigt att vi säkrar att stöden inte går till extremistiska krafter. De som får stöd, exempelvis studieförbunden, ska ha en verksamhet som uppfyller de demokratiska värderingar vi har i samhället. Vi har inte haft tillräckligt tydliga och enhetliga demokrativillkor. Uppföljningen har med all säkerhet brustit. Jag är glad för att vi nu har skjutit

till pengar till museer, så att de ska kunna stärka sitt arbete med bidragsgivningen, och för att vi nu jobbar intensivt med demokrativillkoren. För mig är det här skäl att värna de statliga stöden och att värna det rika civilsamhället. Vi ska också värna legitimiteten för de statliga stöden; det ska aldrig råda några tvivel om att de statliga stöden inte ska kunna gå till antidemokratiska krafter och att man ska följa de mänskliga rättigheterna.

Granskning är bra, och jag välkomnar debatten. Det hänger ihop med att vi ska kunna ha ett öppet demokratiskt samhälle. Man ska kunna ifrågasätta saker, som Sverigedemokraterna gör. Men då får man vara beredd på mothugg också.

Jag tycker att det är viktigt att peka på att Folkbildningsrådet är en sammanslutning som fördelar det statliga stödet till folkbildningen och har ett stort ansvar för uppföljningen. Man har granskat Ibn Rushd i det här fallet. Man har pekat på ett antal utvecklingsområden som detta studieförbund behöver jobba med. Det tycker jag är bra. Det är ett ganska ungt studieförbund som behöver ta steg vidare. Även om jag inte är ansvarig för studieförbunden i regeringen följer jag det här arbetet noga. Jag tycker att det är viktiga saker man har pekat på. Det finns utvecklingsområden som jag verkligen hoppas och förutsätter att Ibn Rushd tar på största allvar.

Men jag vill inte som Sverigedemokraterna använda detta som ett skäl att dra undan benen för folkbildningen, för vi behöver den i vårt samhälle. Vi behöver också inkludera det muslimska civilsamhället i det demokratiska samtalet och i folkbildningen. Det förutsätter jag att även Jonas Andersson vill.

Anf. 18 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Vi kan konstatera att en myndighet som Amanda Lind ansvarar för, Statens medieråd, i år har inlett ett samarbete med det islamistkopplade studieförbundet Ibn Rushd, som jag sa i föregående inlägg. Det här gör man inom ramen för ett nätverk som arbetar med medie- och informationskunnighet, MIK. Eftersom Statens medieråd genomfört denna samverkan inom ramen för ett regeringsuppdrag som ska bidra till att genomföra regeringens demokratistrategi är detta särskilt värt att uppmärksamma här i kammaren, tycker jag. Regeringens demokratistrategi ska alltså genomföras med hjälp av islamistkopplade organisationer. Det är ju galenskap, Amanda Lind.

Fru talman! År 2018 framkom det att Ibn Rushd inlett ett samarbete med mediehuset al-Jazira, som är baserat i Qatar. Bland annat erbjöds deltagare under den Ibn Rushd-stödda konferensen Muslimska familjedagarna ett slags journalistisk utbildning i samverkan med mediehuset. al-Jazira är i sin tur en plattform för Muslimska brödraskapets idéer och för dess andlige ledare, Yusuf al-Qaradawi, personligen. al-Qaradawi har haft ett eget programformat på al-Jaziras arabiskspråkiga del, fullt med olika islamistiska utspel. Det är väldigt anmärkningsvärt att regeringen nu genom Statens medieråd på sätt och vis tar hjälp av de här islamisterna för att genomföra sin demokratistrategi.

Fru talman! Jag och min partikollega Björn Söder har i skriftliga frågor till Amanda Lind tagit upp Statens medieråds samverkan med Ibn Rushd. Det har lett till att Statens medieråd i ett nyhetsbrev kring MIK påstått att det är falskt att Ibn Rushd har kopplingar till Muslimska brödraskapet, trots att kopplingarna är väldokumenterade och har påvisats om och om

igen av etablerade forskare. Än mer allvarligt med nyhetsbrevet är att myndigheten problematiserar att det ställs kritiska skriftliga frågor i riksdagen om Statens medieråd och Ibn Rushd från riksdagsledamöter som mig och Björn Söder.

Därför har jag två frågor. Hur ser Amanda Lind på att regeringens demokratistrategi via Statens medieråd genomförs med hjälp av en organisation som har klarlagda kopplingar till islamism? Ser Amanda Lind hur allvarligt det är att en statlig myndighet som hon ansvarar för problematiserar riksdagsledamöters fullgörande av sina demokratiska uppdrag?

Anf. 19 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Som jag sa tidigare välkomnar jag all typ av debatt. När man framför en åsikt får man naturligtvis också vara beredd på mothugg. Det gäller även diskussionen om Ibn Rushds verksamhet, där olika röster har höjts.

Folkbildningsrådet har genomfört en granskning och hittat ett antal utvecklingsområden som detta studieförbund behöver ta itu med. Med det sagt är det ett bidragsberättigat studieförbund.

Statens medieråd är en myndighet som har att agera självständigt. Jag kommer inte här i talarstolen att kommentera vare sig skrivningar i nyhetsbrev eller att man inom ramen för medie- och informationskunnighetsarbetet väljer att samarbeta med ett av de bidragsberättigade studieförbund som finns i Sverige. Det står myndigheten fritt att göra detta.

Återigen vill jag peka på regeringens beslut om riktlinjer till Folkbildningsrådet för 2020. Man ska i redovisningen lämna en fördjupad bedömning av det så kallade demokratisyftet. Man har också själv på ett styrelsemöte för inte så länge sedan fattat beslut om att fortsätta granskningen och se över kriterierna.

Det är bra. Vi behöver säkra att det finns en trygghet i att de medel som staten delar ut går till aktörer som uppfyller de samhälleliga och demokratiska värderingarna. Med det sagt värnar jag också ett levande, fritt och självständigt civilsamhälle.

Jag noterar att Jonas Andersson inte svarar på min fråga. Är det viktigt att inkludera det muslimska civilsamhället i den demokratiska debatten i studieförbundens verksamhet? Hur ser Jonas Andersson på det?

Är inte det också en viktig komponent i det demokratiska samtalet och att stärka civilsamhället genom studieförbundens viktiga roll att möta många olika människor i vårt land och att stötta dem i en demokratisk organisering och gemenskap?

Anf. 20 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Det var inte tydligt för mig att Amanda Lind ställde en fråga till mig i förra inlägget. Det var därför jag inte svarade på det.

Nu är problemet att det är islamism som vi har att göra med här. Det är inte något slags moderat version av islam. Den här regeringen är med och finansierar en organisation som har väl belagda kopplingar till islamism och islamistiska Muslimska brödrskapet. Det är problemet.

I en interpellationsdebatt i september med Amanda Linds regeringskollega Anna Ekström frågade jag hur regeringen ser på det islamistiska Muslimska brödrskapet. Svaret uteblev då. Jag fick inget svar på min fråga. Frågan blev helt ignorerad av regeringen.

Jag tycker inte att vi kan ha det så att regeringen duckar för sådana viktiga frågor när myndigheter som regeringen ansvarar för samarbetar med organisationer i Muslimska brödraskapets nätverk.

Fru talman! Jag vill ge regeringen ännu en chans att svara på frågan. Hur ser regeringen på Muslimska brödraskapet? Är det en rimlig samarbetspartner för svenska myndigheter?

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 21 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jag kan svara på den frågan. Nej, jag ser inte Muslimska brödraskapet som en rimlig samarbetspartner för svenska myndigheter.

Jag vill återupprepa det jag är tydlig med. Vi måste värna det statliga stödet till civilsamhället. Det ska enbart gå till de organisationer som uppfyller de demokratiska värderingar som finns i vårt samhälle.

Vi jobbar nu för att ta fram enhetliga skärpta demokrativillkor. Vi stärker möjligheten till kontroll via ökat stöd till museer för att de ska kunna jobba med sin bidragsgivning. Folkbildningsrådet skärper sina rutiner. Jag tror att det är helt nödvändigt.

Det är inte för att göra det som Sverigedemokraterna vill, dra undan benen för folkbildningen brett i Sverige och nedvärdera värdet av att inkludera även det muslimska civilsamhället och muslimska organisationer i arbetet.

Med det sagt är det oerhört viktigt att det inte går fel. Det kommer jag att stå upp för till hundra procent i denna kammare även framåt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.03 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 10 Frågestund

Frågestund

Anf. 22 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av statsrådet Mikael Damberg, näringsminister Ibrahim Baylan, utbildningsminister Anna Ekström och statsrådet Anna Hallberg.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Mikael Damberg besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Frågestund

Anf. 23 LARS PÜSS (M):

Fru talman! I ett pressmeddelande från förra veckan säger utbildningsminister Anna Ekström följande: ”Tack vare en snabb process kan jag nu meddela att skolenhetsregistret kommer att bli tillgängligt igen i november.”

Allvarligt talat – en snabb process? Kammarrätten i Göteborg slog i december förra året fast att SCB inte kan publicera skolresultat på skolnivå längre, vilket ledde till att Skolverket slutade publicera data den 1 september i år. Det här har lett till att Skolinspektionen inte längre vet vilka skolor som finns i landet, vilket är ett närmast absurt tillstånd.

Den 17 juni i år gav regeringen Skolverket i uppdrag att försöka lösa problemet. Från att domen kungjordes gick det alltså över fem månader innan något hände. Därför undrar jag varför statsrådet inte agerade i december förra året när domen kom.

Anf. 24 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Ska man vara riktigt noga kom det en dom i december, men det dröjde några månader innan den domen vann laga kraft.

Jag kan försäkra Lars Püss om att det här är en fråga som regeringen har tagit på allra största allvar. Vi har arbetat mycket intensivt. Under en vår där vi i ärlighetens namn lagt annat åt sidan för att hantera en förfärlig pandemi har frågan om skolstatistiken stått väldigt högt upp på dagordningen.

Vi har agerat genom att se till att Skolverket och SCB har fått uppdrag. Innan dess gjorde vi förstås undersökningar på departementet för att säkerställa att det här uppdraget verkligen behövdes. Vi har redan för någon vecka sedan, fru talman, kunnat komma med en mycket snabbt framtagen förordning som innebär att vi har ett skolenhetsregister på plats – allt det här på grund av att vi har ett skolsystem i Sverige där skolresultat, barns betyg, är affärshemligheter.

Anf. 25 LARS PÜSS (M):

Fru talman! Jag får snarare en känsla av att ni har försökt att lägga skulden just på friskolorna, som Morgan Johansson gjorde på Twitter för några månader sedan, när det i själva verket är så att just friskolorna har varit väldigt tydligt kritiska mot domen från kammarrätten.

Vore det då inte mer lämpligt att ni erkänner att ni har missbedömt effekten av domen och nu agerat i panik för att till exempel Skolinspektionen ska kunna veta vilka skolor som finns?

Anf. 26 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag råder Lars Püss att bestämma sig: Har vi agerat i panik eller har vi segat?

Det system som vi har att agera efter är ett system som ibland leder till fullkomligt orimliga resultat. Det leder till att vi får betygsinflation, och det leder till att vi hemlighåller skolstatistik.

Jag är djupt kritisk till detta system, och jag kritiserar systemet och den riksdag som upprätthåller detta system snarare än de enskilda friskolorna. (Applåder)

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Frågestund

Polisyркets attraktivitet

Anf. 27 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! ”Stoppa undan den fucking batongen annars kör jag upp den i dig.” Detta är inte från en gangsterfilm, utan det är vad en kvinnlig polis fick höra i det mångkulturella Angered under ett ingripande.

Trots att fler poliser anställs har låga löner, dåliga arbetsvillkor och en otrygg tillvaro att jobba i lett till att allt färre poliser arbetar i yttre tjänst. År 2015 var siffran 9 226. I slutet av 2019 var den 9 049.

Inte nog med det: Fyra av tio platser på Polishögskolan står tomma. Antalet poliser per capita i Sverige är mindre än två tredjedelar av EU-genomsnittet, samtidigt som Brås senaste trygghetsundersökning visar att nästan varannan svensk känner oro över brottsligheten i samhället.

Sverigedemokraterna har sedan 2018 föreslagit en riktad lönesatsning på 6 000 kronor extra i månaden till varje enskild polis. Regeringen och övriga partier i den här kammaren har dock röstat nej. Min fråga till inrikesministern är: När kommer regeringen att uppdatera polisyрket till den grad som krävs för att behålla poliser i yttre tjänst och få kompetenta sökande till Polishögskolan?

Anf. 28 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! En av de viktigaste frågorna som regeringen jobbar med är att öka antalet poliser och polisanställda. Vi öppnar två nya polishögskolor. Vid den senaste antagningen antogs 1 300 personer till polisutbildningen. Det är rekordmånga. Vi har aldrig haft så många som söker till polisutbildningen.

Men det här tar tid. Vi kommer från en situation när vi utbildade väldigt få poliser i Sverige. Nu har vi utökat detta kraftfullt, och även om vi bara är halvvägs till målet att få 10 000 fler polisanställda till 2024 ligger vi före prognosen.

För att lyckas med det här måste vi fortsätta att satsa på polisen som vi gör. Vi måste fortsätta att jobba med bra arbetsvillkor. Glädjande nog kan man säga att genomsnittslönen för en polis har ökat med 5 000 kronor i månaden sedan den här regeringen tillträdde. Men arbetet kommer att fortsätta. Vi ska nå målet om 10 000 fler anställda. Vi ska öka tryggheten i hela landet med fler kollegor men också bra arbetsvillkor för de poliser som jobbar till exempel i yttre tjänst.

Anf. 29 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Det gläder mig att höra att regeringen satsar på polisen, och jag hoppas att det är något vi kommer att få se i den kommande budgeten.

En annan sak som jag undrar över är att polisen i dag har en väldig stor kommunikationsavdelning med 200 anställda. Det kan jämföras med Svenska Dagbladet som har totalt 160 anställda. Utöver den stora kommunikationsavdelningen köper polisen även in pr-tjänster.

Det jag undrar är varför inte kärnverksamheten prioriteras fullt ut, för det är väl ändå inrikesministerns ansvar att se till att polisen använder sina resurser på ett adekvat sätt.

Anf. 30 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag kan konstatera att Polismyndigheten aldrig har haft så många anställda som i dag. Man har aldrig haft så många poliser anställda som vid halvårsskiftet, och vi kommer att fortsätta att öka antalet poliser i Sverige.

När det gäller frågan om hur polisen använder sina resurser får de 1,9 miljarder kronor nästa år för att fortsätta utbyggnaden av polisen. Det är polisen som måste avgöra hur man använder resurserna. Jag trodde att det fanns en bred politisk enighet om att vi inte ska politisera användningen av polisresurserna utan att Polismyndigheten är bäst lämpad att avgöra hur resurserna används.

Tillväxtverkets rapport Förenklingsresan

Anf. 31 JONNY CATO (C):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Ibrahim Baylan.

Ett bra företagsklimat är avgörande för vårt lands välbefinnande, och en viktig fråga är tillämpningen av landets lagar och regler. Här har myndigheterna och regeringen med sina instruktioner till myndigheterna ett stort ansvar för att arbetet sker med rättssäkerhet, kvalitet och en god grad av service med mera.

Tillväxtverket lämnade nyligen rapporten *Förenklingsresan* till regeringen. Den innehåller många viktiga och användbara iakttagelser, bland annat angående personalliggare och hotelltillstånd. Vad vi kan se adresserar dock inte Tillväxtverket frågor som styrning, ledning, ledarskap och regelförenklningar som en hållbarhets- och kulturfråga i sin rapport.

Min fråga är hur statsrådet och regeringen konkret kommer att arbeta vidare med Tillväxtverkets rapport *Förenklingsresan* för bättre styrning, service och ökat företagande.

Anf. 32 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tackar Jonny Cato för en viktig fråga.

Under förra året, som nybliven näringsminister, initierade jag just denna förenklingsresa genom att åka runt i landet och träffa företagare, organisationer och forskare för att just se var problemet ligger i det regelverk som vi har och hur vi ska jobba tillsammans för att försöka se till att förbättra ett redan enligt internationella mätningar mycket gott företagsklimat och se till att det blir ännu bättre.

Detta utmynnade i just det uppdrag till Tillväxtverket, som Jonny Cato talade om, att konkretisera och återkomma till regeringen med förslag. Nu har de gjort det. Vi håller på att analysera Tillväxtverkets rapport, och jag ser framför mig att vi också går vidare och kommer med konkreta förslag till förändringar både i förordningar och kanske också i lagar. Jag gör det mer än gärna, både med Centerpartiet och med andra partier här i riksdagen, så att bolagen får långsiktiga förutsättningar.

Anf. 33 JONNY CATO (C):

Fru talman! Jag tackar så mycket för svaret. Det är ett bra initiativ som regeringen har tagit. Men det måste också leda till konkreta resultat och förändringar för landets företagare.

Vi i Centerpartiet undrar hur statsrådet ser på att tillskriva Regelrådet större mandat och befogenheter för att stärka regelförenklingsarbetet.

Prot. 2020/21:22

15 oktober

Frågestund

Anf. 34 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Det har jag absolut ingenting emot – tvärtom. Vi för en sådan diskussion, och det finns också en del konkreta förslag.

Dock har vi, som Jonny Cato vet, varit med om den värsta krisen i vår moderna historia, och väldigt mycket av arbetet har fått stå åt sidan för att just rädda företag och jobb och därmed löntagarna i vårt land. Detta arbete kommer naturligtvis också att fortsätta eftersom vi fortfarande är mitt i krisen. Men, tro mig, vi kommer tillsammans med näringslivsorganisationer och fackföreningar att fortsätta att se till att förbättra företagsklimatet i vårt land.

Färdplaner för fossilfrihet

Anf. 35 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag har också en fråga till Ibrahim Baylan.

Häromdagen inkom nio nya färdplaner för fossilfrihet till regeringens initiativ Fossilfritt Sverige. Målet är nollutsläpp i Sverige senast 2045. Nu finns totalt 21 färdplaner för fossilfrihet, bland annat från byggsektorn, flyget, lantbruket, skogsindustrin, betongindustrin, stålindustrin och nu senast från transportbranschen. I dag arrangerades ett seminarium på temat En fossilfri transportsektor.

Allt detta är väldigt viktigt. Men färdplanerna spretar åt lite olika håll. Bland annat vill man enligt många färdplaner ha väldigt mycket biobränslen, vilket vi vet är en begränsad resurs som vi inte enbart kan förlita oss på.

Nu undrar alla: Vad händer nu? Vad tänker regeringen göra med alla dessa färdplaner? Blir det bara seminarier, eller ska det också bli verkstad så att vi får minskade utsläpp på riktigt?

Anf. 36 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tackar Jens Holm för en angelägen fråga. Det är klart att det måste bli verkstad, och det är verkstad. Jag måste säga att jag är stolt över det sätt som det svenska näringslivet och den svenska industrin har svarat upp mot denna utmaning på, att se till att vi blir världens första fossilfria välfärdsland och blir av med utsläppen och samtidigt skapar hållbar tillväxt och därmed också hållbara jobb.

Dessa färdplaner tar vi naturligtvis in i regeringens arbete, och vi tar fram förändrade regelverk och nya resurser men också nya samverkansformer för att få fram nya innovationer. Om vi kan visa att detta är fullt möjligt att göra – att bli av med utsläppen och samtidigt stärka ekonomin – blir vi också ett föregångsland.

Fru talman! Det pågår så oerhört mycket som är så lovande. Ta bara stål utan kol. Det ansågs tidigare vara orealistiskt. Men det håller på att bli

verklighet tack vare samarbetet mellan regeringen och den svenska industrin.

Anf. 37 JENS HOLM (V):

Fru talman! Det är bra att näringsministern nämner just resurser. Vi i Vänsterpartiet har avsatt 4,5 miljarder kronor för de kommande tre åren för att se till att dessa färdplaner just ska bli verkstad och att det ska bli minskade utsläpp på riktigt.

Jag ser att det är väldigt många seminarier kring dessa färdplaner, och det är väl bra. Men vi behöver inte fler seminarier, utan vi behöver handling på riktigt. Därför vill jag nu veta vad regeringen gör med dessa 21 färdplaner för fossilfrihet som nu finns i Regeringskansliet. Det kan väl inte vara så att man bara ska arrangera seminarier om dem?

Anf. 38 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag tror att dialogen är väldigt viktig för att hitta en gemensam väg framåt i en mycket komplicerad men nödvändig fråga att lösa.

Vi jobbar och har lagt fram den största budgeten och den största satsningen på klimatåtgärder någonsin. Många av dessa åtgärder går just ut på konkreta åtgärder för att se till att hjälpa den svenska industrin och det svenska samhället att förändras i en sådan takt att vi blir världens första fossilfria välfärdsland. Det är inte bara snack, det är också verkstad här och nu.

Anslaget till Åklagarmyndigheten

Anf. 39 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Äntligen kom beskedet i helgen om att åklagarna får de pengar som de har begärt. Det aviseras i alla fall att det ska komma i en tilläggsbudget. Det är oerhört anmärkningsvärt att regeringen inte kunde skaka fram 50 miljoner kronor i ett reformutrymme på 105 miljarder kronor. Men det är fortfarande anmärkningsvärt att det krävdes ett hårt tryck från oppositionen i riksdagen för att regeringen till slut skulle inse detta, och man kom med beskedet bara några timmar före partiledardebatten i SVT:s *Agenda*.

Nu är branden släckt tillfälligt. Men regeringen saknar fortfarande en långsiktig plan för hur man ska bygga ut Åklagarmyndigheten, som är en viktig del av svenskt rättssystem.

Att det blev fel är belagt med tanke på att regeringen nu har ändrat sig. Men jag vill fråga statsrådet Damberg: Glömde ni bort åklagarna, eller struntade ni i deras äskande i den budget där det fanns noll kronor till just Åklagarmyndigheten?

Anf. 40 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Åklagarmyndigheten får 1,7 miljarder kronor varje år i anslag, så det är inte så att det är noll kronor till Åklagarmyndigheten.

Vi har sedan 2014 byggt ut Åklagarmyndigheten långsiktigt med 30 procent. Man har alltså ökat sin verksamhet med i princip en tredjedel under åren. Det har alltså varit en kraftig utbyggnad av Åklagarmyndigheten.

Men det är sant att vi behöver en långsiktig plan för utvecklingen av hela rättsväsendet. Det får inte bli så att Åklagarmyndigheten blir en flaskhals för de stora investeringar som vi nu gör på till exempel Polismyndigheten. När vi bygger ut Polismyndigheten blir det fler människor som jobbar med att bekämpa brott. Då måste också åklagarväsendet, kriminalvården och domstolsväsendet följa med, och det krävs ett långsiktigt engagemang. Jag menar att denna regering har visat att man menar allvar med stora satsningar på hela rättskedjan för att bekämpa brott i Sverige.

Anf. 41 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag är inte enig med inrikesministern i det som han avslutningsvis säger i sitt anförande. Med det vill jag också påpeka en annan brist i regeringens budget. Det är ju så att en olycka sällan kommer ensam. Det finns en myndighet till där det finns många åklagare som gör ett oerhört viktigt arbete, inte minst kopplat till den ekonomiska brottsligheten, nämligen Ekobrottsmyndigheten. De fick också noll kronor i ökat utrymme, trots att de begärde 70 miljoner kronor och sa att det är av avgörande betydelse. Kommer det en tilläggsbudget där också, Mikael Damberg?

Anf. 42 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag kan till Andreas Carlson säga att vi kommer att fortsätta satsa på hela rättskedjan. Då blir både Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten viktiga delar i en sådan långsiktig strategi för att slå tillbaka kriminaliteten i Sverige.

Jag kan konstatera att denna budget är mycket stor – 105 miljarder kronor – för att återstarta svensk ekonomi, skapa 75 000 nya jobb och göra stora satsningar på rättsväsendet men också på andra delar av samhället som krävs mitt i en pandemi. Det är också viktigt att säga att vi är i ett speciellt läge där det krävs stora investeringar för att klara coronapandemin.

Kompetensen i särskolan

Anf. 43 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag har en fråga till utbildningsminister Anna Ekström som gäller utvecklingen och situationen inom särskolan.

Jag besökte Linköping häromdagen, där man har en fantastisk verksamhet kring gymnasiesärskolan och det individuella programmet. Men vi kom snabbt in på bristen på behöriga lärare och bristen på erfarna pedagoger som kan särskolans pedagogik och att många av de statliga satsningarna inte riktigt träffar denna målgrupp av personal i skolväsendet.

Detta bekräftar också tyvärr den nationella bild som Skolinspektionen, Riksrevisionen och andra har pekat på under lång tid, nämligen att kvaliteten brister, att stödet brister och att fortbildningsmöjligheterna brister.

Frågan till regeringen är: Hur ska vi säkra kompetensen inom särskolan för att även eleverna där ska möta de bästa lärarna?

Anf. 44 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Tack för att du i den här frågestunden lyfter en skolform som vi talar alldeles för lite om, Roger Haddad!

Den svenska skolan ska finnas för alla barn, också för de barn som behöver gå i det vi i dag kallar särskola. Regeringen är väldigt medveten om de olika låt oss säga utmaningar och problem som vi har framför oss när det gäller just det specialpedagogiska området och särskolan i allmänhet.

Vad har vi då gjort? Ja, tack vare det samarbete vi har med Centern och Liberalerna har vi fortsatt en stor satsning på specialpedagogiskt stöd i form av både kompetensutveckling av befintlig personal och särskilda satsningar på speciallärare och specialpedagogutbildningar. Vi har också tillsatt en stor utredning som har lämnat ett förslag som handlar om att öka möjligheterna att se till att det finns resursskolor i Sverige för barn som verkligen behöver det. Det handlar också om att säkerställa att det finns möjlighet till särskilda undervisningsgrupper.

Jag vill ta tillfället i akt att tacka Roger Haddad för ett gott samarbete på det här området.

Anf. 45 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Tack, statsrådet!

Många av dessa förslag har Liberalerna självklart arbetat för under lång tid, till exempel att se över inkluderingen och säkra rätten till resursskola och undervisningsgrupper. För några år sedan medverkade vi också till att speciallärarutbildningen återinfördes inom högre utbildning. Tyvärr ser vi fortfarande konsekvenserna av den gamla politiken, men i det här fallet handlar det om den personal som kanske inte är lärare men behöver särskolekompetens. Många av de nationella satsningarna omfattar inte den målgruppen.

Anf. 46 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag tar med mig den frågan, Roger Haddad. Vi får väl fortsätta att diskutera dessa frågor i vårt gemensamma samarbete kring skolans finansiering.

Jag vill passa på att inte bara tacka Roger Haddad utan också nämna en ung elev som har gått i särskolan. Han heter Rasmus Westlund och för en envis kamp för att vi ska sluta säga "särskola" och börja kalla skolan vad den är, nämligen en skola. Tack, Roger Haddad, för att frågorna om särskolans betydelse hamnar på riksdagens bord! Där hör de hemma.

Åtgärder mot organiserad välfärdsbrottslighet

Anf. 47 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! Min fråga går till inrikesministern.

Sedan drygt tio år samarbetar tolv myndigheter för att bekämpa organiserad brottslighet. Sedan 2018 har ytterligare nio myndigheter tillkommit, och i rapporten *Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet* från 2019 beskrivs både arbetet och utvecklingen. Brottsligheten mot utbetalande delar av välfärdssystemet är stor och visar inga tecken på avmattning. Flera av de samverkande myndigheterna beskriver att brott mot välfärdssystemen är den allvarligaste brottsligheten här och nu.

Min fråga till statsrådet är vilka åtgärder regeringen ser behövs för att bekämpa denna typ av kriminalitet.

Anf. 48 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! För att komma åt gängkriminaliteten i Sverige är det helt nödvändigt att flera myndigheter jobbar tillsammans. Det är också därför regeringen har ändrat instruktionen till alla dessa tolv myndigheter så att det nu ingår i deras instruktioner att jobba tillsammans mot grov organiserad brottslighet i Sverige.

Ett av fokusområdena är välfärdsbrottslighet. Vi ser att dessa gäng inte bara tjänar pengar på narkotika utan att många av gängen också har ett ben i välfärdsbrottslighet. Därför har vi gett de här myndigheterna i uppdrag att göra ett pilotprojekt kopplat till felaktig folkbokföring, för grunden för välfärdsbrottslighet är ofta felaktig folkbokföring. Det är Skatteverket som leder det arbetet.

Anf. 49 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! Tack, statsrådet!

De här kriminella letar efter alla luckor som kan finnas i vårt gemensamma samhällsbygge. Det leder mig till övertygelsen att vi behöver jobba på ett helt annat sätt när vi bygger systemen, transfereringarna och bidragen – alltså välfärdssystemet. Enkelheten och smidigheten får aldrig bli en inbjudande arena för finansiering av kriminalitet. Hur ser statsrådet på behovet av att än tydligare gå på pengarna för att strypa finansieringen av kriminalitet?

Anf. 50 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag tror att pengarna är en väldigt viktig väg för att strypa och försvaga gängkriminella miljöer i Sverige, och det menar också Polismyndigheten. Därför måste vi fortsätta jobba inte bara med de statliga myndigheterna utan också tillsammans med kommunerna. Ta en kommun som Södertälje, som konsekvent och tydligt jobbar med att se till att kriminella inte kan utnyttja välfärdstjänsterna. Man gör det i syfte att skapa inte bara en tryggare stad utan också en bättre förutsättning för alla barn och ungdomar som växer upp i Södertälje. Vi har mycket att lära av Södertäljes arbete på detta område.

Ordningslagen och restriktioner för restauranger

Anf. 51 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! På grund av covid-19 måste vi alla förändra våra liv och bidra till att minska smittan. Pandemin påverkar olika samhällssektorer olika, och ett exempel är att rekommendationerna för antal besökare skiljer sig åt för olika näringsidkare. Somliga kan ha flera hundra besökare medan andra, särskilt inom kultur- och idrottssektorn, har mycket tydliga begränsningar till 50. Skillnaderna mellan å ena sidan kultur- och idrottsevenemang, nöjesparker och loppisar och å andra sidan restauranger och stormarknader är obegripliga och ologiska. Vi ser nu också att smittspridningen ökar, bland annat i min hemstad Uppsala.

Jag vill ställa frågan om det är ordningslagen som behöver förändras för att reglerna om smittspridning på restaurangerna ska bli konsekventa – alltså inte 200 gäster utan trubadur och 50 med trubadur.

Anf. 52 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Just detta har vi redan ändrat, så numera är det samma regler som gäller för restaurangverksamhet och trubadurer. Den ologiskheten har vi tagit bort. Däremot kvarstår flera ologiskheter i systemet därför att svensk lagstiftning i dag bygger på ordningslagen. Den är inte uppbyggd för att hantera en situation där vi ska minska smittspridning i samhället.

Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag att titta över en lång rad exempel på undantag för verksamheter där man har sträckt upp handen och sagt att man kan bedriva verksamheten på ett smittsäkert sätt. Folkhälsomyndigheten har nu fått vårt uppdrag att bedöma om det finns ytterligare undantag att göra från ordningslagen. Dessutom kommer regeringen att utreda om vi helt ska gå ifrån ordningslagen som bas för en lagstiftning på detta område. Det kommer att ta lite längre tid, men för att få en mer logisk lagstiftning på plats tror jag att det är helt nödvändigt att genomföra en översyn av lagstiftningen.

Anf. 53 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! Tack, statsrådet!

Det är uppenbart att rättvisa och jämlikhet är viktigt även i arbetet mot pandemin. Det är också uppenbart att vi har haft stort fokus på och mycket diskussion om just vissa av aktörerna, som kulturen och idrotten, medan andra har varit helt bortglömda. Till exempel loppisar är en sådan aktör.

Anf. 54 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! När det gäller kultur och idrott vet vi ju att det ligger ett förslag och väntar som rör sittande publik. Egentligen väntar det på Folkhälsomyndighetens bedömning – man har tidigare sagt att det är möjligt att genomföra evenemang med sittande publik upp till 500 personer. Folkhälsomyndigheten bad oss vänta med att genomföra de undantagen, och därför har vi inte fattat det beslutet. Vi har dock gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att analysera till exempel just loppisverksamhet för att komma fram till om det finns ytterligare undantag att göra så att verksamheten kan bedrivas på ett smittsäkert sätt.

EU:s inre marknad

Anf. 55 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Vi ser i år en exempellös tillbakagång i den europeiska och svenska ekonomin. Som svar på detta har EU-länderna och inte minst Sverige skjutit till väldigt mycket stimulansmedel.

Tyvärr görs det mindre för att förbättra grundförutsättningarna för ekonomisk tillväxt; tvärtom har vi till och med sett försämringar av till exempel EU:s inre marknad under coronapandemin. Det är allvarligt, för det är extra viktigt att den fria rörligheten för varor och tjänster fungerar nu när ekonomin är i ett väldigt behov av återhämtning – och förhoppningsvis utveckling. Regeringen brukar, med rätta, återkommande lyfta fram just den inre marknaden som en av EU-medlemskapets verkliga förtjänster och bland annat motivera Sveriges relativt höga medlemsavgift med tillgången

till den inre marknaden. Att få den att fungera bättre måste vara en av de absolut mest prioriterade EU-frågorna för en svensk regering.

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Anf. 56 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Fru talman! Det är absolut en av de högst prioriterade frågorna, framför allt under den senaste perioden av pandemin. Den svenska regeringen, och inte minst jag som handelsminister, har deltagit väldigt aktivt i att få den inre marknaden att fungera. När den stängde ned så pass mycket som den gjorde i början av pandemin var Sverige en av de mest högljudda rösterna för att få den inre marknaden att fungera igen.

Nu är den mer fungerande, men vi är inte nöjda. Vi måste ständigt jobba för detta. Sverige är kanske en av de starkaste rösterna för att få den inre marknaden att ta nästa kliv, inte bara i pandemin utan också till exempel när det gäller att få e-handel att fungera samt när det gäller digitala tjänster och hela tjänstesektorn. Sverige är beroende av detta, och vi driver utvecklingen framåt.

Jag skulle vilja säga att pandemin har gjort att vi har vaknat upp när det gäller den inre marknads betydelse och att vi nu tar stora och viktiga kliv framåt för att få den att fungera bättre, inte minst med digitaliseringens förtecken.

Frågestund

Utbytesstudenter och otrygghet

Anf. 57 JÖRGEN GRUBB (SD):

Fru talman! Jag har en fråga till utbildningsminister Anna Ekström.

Dalarnas studentkår krävde i förra veckan i ett brev att internationella utbytesstudenter ska flyttas från utanförskapet i Tjärna Ångar i Borlänge med anledning av den omfattande otrygghet som råder i området. Det har gått så långt att studenter har avslutat sina utbildningar i förtid och lämnat Sverige för att de inte känt sig trygga.

Man tänker sig Sverige som ett i-land och förväntar sig att ta del av svenska traditioner och svensk kultur och att få bo i en bra miljö, har en utbytesstudent kommenterat i medier. Hur ser utbildningsministern på att studenter vänder ryggen åt Sverige på grund av den bedrivna politiken, som gör att man inte längre uppfattar Sverige som ett i-land?

Anf. 58 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Den här frågan skulle egentligen besvaras av högskoleminister Matilda Ernkrans, och man kan dessutom ifrågasätta hur mycket den egentligen har att göra med högskolepolitik. Jag ska gärna svara ändå.

Hade Matilda Ernkrans varit här hade hon antagligen sagt något i stil med att Sverige är ett land som är väldigt attraktivt för studenter som kommer utomlands ifrån. Vi har många som vill komma hit, och vi har många som vill läsa på våra utbildningar. Det faktum att Sverige har en högre grad av öppenhet på campus än många andra länder – vi har valt att under coronapandemin välkomna människor till campus i den mån det går när det gäller att hantera smittspridningen – gör också att Sverige är ett öppet och attraktivt land.

Vi har inte sett några som helst problem med att rekrytera studenter utomlands ifrån. Det kanske beror på att Sverige är ett bra land att bo i, att Sverige är ett land att vara stolt över och att våra högskolor och campus är något att vara rejält stolt över.
(Applåder)

Fri rörlighet i pandemitider

Anf. 59 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Anna Hallberg.

Nu när smittspridningen åter ökar inom EU och medlemsstaterna åter inför interna och regionala nedstängningar och restriktioner är det av stor vikt att gränserna mellan medlemsstaterna fortsätter att vara öppna så långt som det är möjligt. Det är centralt att EU drar lärdom av mars och april i år, när gränserna stängdes väldigt fort och såväl varor som var viktiga för hanteringen av covid-19 som all annan handel hindrades. Den fria rörligheten som grundfundament i EU hindrades rent konkret i våras.

EU fick utstå kritik för passivitet och för långsamt agerande men har nu goda möjligheter att agera mer proaktivt och säkerställa ett effektivt smittbekämpande utan att detta går ut över de fria rörligheterna och den inre marknaden samt, såklart, utan att riskera smittspridning.

På vilket sätt agerar nu statsrådet och den svenska regeringen för att inte göra samma misstag som i våras?

Anf. 60 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Fru talman! Tack, Annika Qarlsson, för en mycket angelägen fråga!

Vi ska inte upprepa det misstag som skedde i våras. Vi har från Sveriges sida, som jag nämnde tidigare, konsekvent varit för öppenhet vad gäller gränser. Vi lutar oss också mot det evidensbaserade underlag som finns från Europeiska smittskyddsmyndigheten och från vår egen folkhälsomyndighet, där man säger att gränsstängningar inte är ett effektivt sätt att bekämpa smittspridningen.

Detta har också kommissionen sagt. Kommissionen säger att man om man nu ska stänga gränser måste hitta ett gemensamt synsätt när det gäller restriktioner och vilken nivå man ska lägga sig på.

Från Sveriges sida driver vi på för att det över huvud taget inte ska ske några gränsstängningar. Vi har inte en lockdown ännu. Vi har dock nya nedstängningar som är oroande, även om vi inte har produktionsenheter som stänger ned. Vad vi gör nu är att försöka få industrin och produktionsanläggningarna att vara öppna och att hitta lösningar för detta.

Tullverkets utökade befogenheter

Anf. 61 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till inrikesminister Mikael Damberg.

Vi kristdemokrater har länge kämpat för att ändra lagen så att Tullverket ska få beslagta stöldgods på väg ut ur landet. Vid riksdagens frågestund i maj angav inrikesministern att regeringen arbetade med att ge Tullverket

utökade befogenheter att stoppa stöldgods. När kommer detta att bli verklighet?

Bland planerade propositioner under hösten 2020 finns endast en proposition relaterad till Tullverket. Den säger att det ska ges utökade befogenheter för Tullverket att besluta om kvarhållande av försändelser. Det tolkar jag som att Tullverket ska få ytterligare möjligheter att stoppa till exempel postförsändelser, vilket är något som jag inte tror att stöldligor använder i första hand. Uppdraget bör i stället handla om att stoppa stöldgods i bilar eller lastbilar på väg ut ur Sverige.

Fru talman! Jag undrar därför: När har regeringen arbetat färdigt, och när kommer man med en proposition gällande Tullverkets utökade uppdrag att stoppa stöldgods? Inrikesministern utlovade redan i februari att befogenheterna skulle komma.

Anf. 62 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Kanske snabbare än någon kan ana.

Industrins klimatomställning

Anf. 63 MATTIAS JONSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till näringsminister Ibrahim Baylan.

Sverige har en lång och stolt historia av en stark och konkurrenskraftig industri. Samtidigt som den nuvarande pandemin innebär utmaningar för svensk industri och export finns ju en enorm möjlighet till fortsatt utveckling av just den svenska industrin.

Samtidigt befinner sig världen i en klimatkris som också förpliktar. Svensk industri har en unik möjlighet att inte bara bidra till den globala omställningen utan också att i många fall leda till en stark omställning.

Min fråga till statsrådet är: Hur ser statsrådet på industrins klimatomställning, och vilka stimulanser, mått och steg kan regeringen stötta upp med i denna frågeställning?

Anf. 64 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Mattias Jonsson, för en viktig fråga!

Svensk industri är viktig. Den har varit viktig, den är viktig och den kommer att bli än viktigare framöver. Den tillhör inte historien.

En av de viktigaste roller som jag tror att vi har är att tillsammans lösa en del av mänsklighetens stora utmaningar. Nu under pandemin har vi hjälpts åt för att se till att svenska löntagare i industrin har fått vara kvar på jobbet genom korttidsarbete – till skillnad från hur det var i finanskrisen har detta räddat ett par hundra tusen jobb.

När vi tittar framåt handlar det om hur vi stärker vår konkurrenskraft samtidigt som vi ställer om. Då blir omställningen väldigt central. Vi jobbar väldigt tätt med den svenska industrin för att visa att detta inte bara är möjligt utan också ett naturligt steg som innebär att vi blir effektivare och renare. Det skapar dessutom exportmöjligheter för vårt land och därmed också nya, hållbara jobb och en ny, hållbar tillväxt.

Sverige ska ju bli det första fossilfria välfärdslandet i världen. Där har industrin en väldigt viktig roll, och jag är väldigt glad att industrin vill vara med och ha den rollen.

Frågestund

Anf. 65 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Fru talman! När mina föräldrar kom med mig till BVC rekommenderades de att inte tala finska. Man visste inte bättre då, men gud så glad jag är att de inte lyssnade till det rådet – jag hade varit så mycket fattigare i dag om jag inte hade fått med mig mitt andra modersmål.

Nyligen såg vi i debatten hur denna gamla okunskap återuppväcktes när Kristdemokraternas styrelse föreslog att modersmålsundervisningen skulle avskaffas med hänvisning till att kvaliteten inte håller måttet.

Jag håller med om att kvaliteten i modersmålsundervisningen behöver bli bättre. Inte minst måste vi säkerställa att våra nationella minoriteter får med sig ett fullgott språk som det går att arbeta med och utbilda sig med även i högre utbildning.

Jag vill därför fråga utbildningsministern vad regeringen tänker göra för att stärka modersmålsundervisningen och för nationella minoriteter.

Anf. 66 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Det vanliga är att man lite drar en skrytvals och talar om hur mycket bra man har gjort på olika områden.

När det gäller just modersmålet är jag otroligt stolt över att vi i Sverige har en rätt till modersmålsundervisning. Det är precis av de skäl, fru talman, som Annika Hirvonen Falk lyfter fram.

Elever får en möjlighet att utveckla sitt modersmål, det språk man talar hemma, det språk som man ska tala med mormor och morfar, farmor och farfar. Men elever får också en större möjlighet att lära sig och utvecklas i det svenska språket om de väl behärskar det modersmål de har därhemma.

Den svenska modersmålsundervisningen är väl motiverad. Den fyller en viktig roll, och den har en stor betydelse i svensk skola. Regeringen har absolut inga som helst planer på att minska den betydelsen. Men, fru talman, vi har problem. Vi har en stor brist på lärare, också på detta område. Regeringen arbetar hårt för att stärka tillgången på utbildade lärare på detta område och på andra. Den tilltagande digitaliseringen ger oss en möjlighet att utöka tillgången för barn till behöriga lärare. Men mer måste göras.

Direktstöd till resebranschen

Anf. 67 ANNICKA ENGBLOM (M):

Fru talman! Min fråga riktar sig till näringsminister Ibrahim Baylan.

I återverkningarna av den pågående epidemin är det många branscher som kämpar för sin överlevnad. Vi har här tidigare bland annat tagit upp kulturevenemangsbranschen, som egentligen har fått direkt näringsförbud eller fått direkta följdverkningar på grund av politiska beslut.

En annan bransch som jag skulle vilja lägga i samma korg är resebranschen, som jag betraktar som en del av den nationella och globala infrastrukturen. 83 procent permitteringar och 50 procent uppsägningar var siffrorna förra veckan. För att undvika konkurser för alla dessa företagare undrar jag om näringsministern är beredd att, liksom till kultur- och evenemangsbranschen, rikta direkta stöd till resebranschen.

Anf. 68 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):
Fru talman! Tack, Annicka Engblom, för frågan!

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Sedan pandemin började har regeringen, ofta i tät dialog med näringslivet, tagit fram ett stort antal program för att stötta det svenska näringslivet, därför att vi vill rädda livskraftiga företag men naturligtvis också svenska jobb. Det innebär att vi i över dussinet ändringsbudgetar har sjösatt stödprogram av olika slag, krediter, garantier med mera på närmare 800 miljarder. För ett land av vår storlek är det en enorm ansträngning som det svenska folket tillsammans som skattebetalare nu gör.

Vi har naturligtvis riktat en del av detta stöd till de företag som haft det svårast, och just resebranschen och reseföretagen har haft svårt. De har fått korttidsstöd för att kunna permittera sina anställda. Nu har vi dessutom gått fram med en förlängning av det anställningsstöd som är så viktigt för flera av dessa företag.

Vi hjälps åt, även om det är tuffa tider.

Frågestund

Skyddet av äldre under pandemin

Anf. 69 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Närmare 6 000 personer har hittills avlidit i Sverige i sviterna av covid-19. En stor del av dessa har bött på äldreboenden. De som skulle skyddas mest värnades minst – detta för att regeringen varit oförmögen att stoppa smittspridningen. I jämförelse med våra nordiska grannländer är vi helt unika, och våra dödstal är bland världens högsta.

Nu står vi inför en andra våg, och oron växer. Därför vill jag fråga statsrådet Damberg: Hur ska våra äldre skyddas denna gång? Står de återigen vid kanten av ättestupan eller kommer de att erbjudas den vård de förtjänar och faktiskt har rätt till?

Anf. 70 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! En av de mest plågsamma effekterna av coronapandemin är de dödsfall vi har sett i äldreomsorg och kopplat till hemtjänsten i vissa delar av Sverige, inte överallt men i vissa län som drabbades väldigt hårt av smittspridningen i början.

Vi gjort ett väldigt stort jobb genom att stötta kommunerna ekonomiskt så att de har resurser och muskler att göra investeringar och kompetensutveckla personal så att man inte får in smittan i verksamheten. Vi har också byggt upp lagerhållning och verksamhet som gör att man får stöd i skyddsutrustning, som var ett problem. Vi har byggt ut provtagningsverksamheten över hela landet.

Vi är mycket bättre rustade nu än tidigare, men faran är inte över. Om vi inte pressar tillbaka smittspridningen i samhället nu riskerar vi att återigen få in smittan i äldreomsorg och hemtjänst. Det är något som vi gemensamt har ett ansvar för att motverka.

Likvärdigheten i skolan

Anf. 71 PIA NILSSON (S):

Fru talman! Likvärdigheten är svensk skolas viktigaste utmaning. Alla elever ska ges möjlighet att lyckas i skolan utifrån sina förutsättningar och behov, oavsett bakgrund. Där är vi inte än.

Föräldrarnas utbildningsnivå är fortfarande den faktor som till stor del avgör om eleverna kommer att lyckas i skolan eller inte, och det kan vi socialdemokrater aldrig acceptera. Därför är det så bra att regeringens budgetsatsning på likvärdigheten i skolan ökar till 6,2 miljarder – pengar som exempelvis kan användas till att anställa fler specialpedagoger.

Även om vi nu med glädje ser att kunskapsresultaten ökar i svensk skola måste jämlikheten följa med. Min fråga till utbildningsminister Anna Ekström är därför vilka ytterligare reformer som krävs för att Sverige återigen ska ha det mest högpresterande och jämlika skolsystemet i världen, för det är ju dit vi ska igen.

Anf. 72 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Där har vi faktiskt en gång varit, och det är klart att dit ska vi tillbaka.

Precis som Pia Nilsson är jag väldigt glad över att vi i budgeten har lyckats fortsätta bygga ut likvärdighetsbidraget, som nu är på 6,2 miljarder. Vi satsar på lärarlöner, inte minst i utsatta områden, och vi satsar på läxhjälp och lovskola i dessa coronatider.

Jag är också väldigt glad att vi i Sverige i så stor utsträckning har lyckats hålla våra skolor öppna under den förfärliga pandemin. Pandemin har slagit hårt mot alla i vårt land. Men vi har, tack vare våra öppna skolor, lyckats se till att många barn och elever både har fått en trygg uppväxt och fått med sig kunskaper.

Framöver måste vi dock bli bättre på att motverka den skolsegregation som leder till den bristande jämlikheten. Riksdagen kommer snart att på sitt bord få ett antal förslag som handlar om att motverka orsakerna till skolsegregationen. Då blir det upp till bevis.

Tack för frågan, Pia Nilsson, och tack för kommande samarbete, kära Sveriges riksdag!

Stöd till reseföretagen

Anf. 73 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Fru talman! Resebranschens omsättning har minskat med 90 procent. 3 500 jobb har gått förlorade, och många är korttidspermitterade. De är oroliga, och de går på knäna.

År 2019 gjordes 10 000 miljoner utrikesresor. Men nu är det en döende resebransch, och det ser verkligen ut att bli värre. Utan turism kan man se att många länder, fattiga länder, försvagas. Det här borde vara en prioriterad fråga.

En pandemi utan stöd har försatt många reseföretag i konkurs, och väldigt många har förlorat sina jobb. Näringsministern sa alldeles nyss att man vill rädda företag och jobb. Men resebranschen kämpar för att överleva.

Min fråga till näringsministern är därför varför regeringen inte ger en större del till resebranschen? Varför tar ni inte den här kampen på allvar? Eller har ni något emot just resebranschen?

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Frågestund

Anf. 74 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Ja, det är utan tvekan en svår tid. Det är den för resebranschen. Det är den egentligen för varje verksamhet i vårt land som bygger på att människor har med varandra att göra. Och det beror på att vi är mitt i en global pandemi, som tyvärr i inledningen av hösten är på väg att öka ganska kraftigt igen. Det innebär att människor kommer att resa mindre.

Det är mot denna bakgrund som vi har meddelat att vi kommer att förlänga en del av de stöd som Alexandra Anstrell talade om. Omställningsstödet är just till för att mildra effekterna.

Det blir dock lite ologiskt, fru talman, när Moderaterna, när vi presenterar vår budget, säger att vi slösar med pengar, att det är en alldeles för stor budget och alldeles för mycket pengar och nu står i riksdagens talarstol och säger att det görs alldeles för lite. Hur ska ni ha det? Är det för mycket eller är det för lite?

Jag menar att vi hjälps åt i en väldigt svår situation, och det kommer vi att fortsätta göra, oavsett bransch.

Utvisning av dömda brottslingar

Anf. 75 BO BROMAN (SD):

Fru talman! Min fråga går till inrikesminister Mikael Damberg.

I tidningarna kan vi läsa om somaliska medborgaren Abdulhakim som under årtal riktat in sig på att råna och bedra svenska pensionärer, om en syrisk 36-årig medborgare som förde bort och utsatte en 9-årig flicka i Timrå för sexuella övergrepp och om Adan, också somalisk medborgare, som sexuellt ofredat minderåriga pojkar i Upplands Väsby vid olika tillfällen. Ingen av dessa har dömts till utvisning.

I sex år har denna regering suttit vid makten. Att utländska medborgare inte utvisas i tillräcklig omfattning då de begår brott är ingen nyhet. Ni har haft sex år på er att förändra hur det ser ut. Att det tillsatts en utredning är bra men alldeles för sent. Detta borde ha gjorts för flera år sedan. Endast 20 procent av dömda utländska våldtäktsmän utvisas. Inte ens när det kommer till dömda utländska mördare kan man utgå från att de utvisas.

Hur motiverar regeringen för offren och deras anhöriga att dessa människor är kvar i vårt land?

Anf. 76 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Svensk lagstiftning är tydlig: När det gäller grova brott kan man dömas till utvisning.

Tyvärr kan inte alla utvisningar verkställas eftersom Sverige är bundet av internationella konventioner eller det finns verkställighetshinder. Det är inte bra men inget som Sverige ensamt kan påverka. Vi jobbar dock hårt med att förmå länder som kan ta emot att också göra det vid utvisningar.

Det är sant att regeringen har tillsatt en utredning. Ambitionen är att få till en skärpning av lagstiftningen, som gör att vi kan utvisa fler människor som begår brott i vårt land. Regeringen väntar nu på utredningsresultatet.

Obligatorisk förskola från två års ålder

Anf. 77 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! Jag riktar min fråga till utbildningsminister Anna Ekström. Det finns en utredning som har föreslagit att det ska vara obligatorisk förskola från tre års ålder.

Många småbarnsföräldrar satte dock kaffet i vrångstrupen i veckan när de läste i tidningen att elva socialdemokratiska riksdagsledamöter, där ibland två som sitter i partistyrelsen, kräver att förskola ska vara obligatoriskt från två års ålder. Många undrar vad detta är, och det har varit många kommentarer på olika håll.

Alla vi som har förmånen att ha barn vet att barn är olika. Vissa barn passar inte alls in i stora förskolegrupper, och särskilt de svaga barnen får problem.

Är detta något som utbildningsministern kan avskriva, eller finns det på riktigt en tanke om att göra det obligatoriskt och tvinga alla tvååringar till förskolan?

Anf. 78 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Svensk förskola är fantastisk. Till en början byggdes den ut för att säkerställa att både mamma och pappa skulle kunna jobba, men numera handlar det framför allt om att ge barn en trygg uppväxt och en bra start på det livslånga lärandet.

Men tänk att varje gång Kristdemokraterna tar upp förskolan handlar det om att den inte funkar och att den inte ska vara för alla!

Jag tycker att svensk förskola ska vara för alla. Jag vill se en allmän förskola där man har rätt till förskola från två års ålder – precis som vi har det i dag. Jag vill också se hur vi kan säkra att de grupper som i dag inte utnyttjar förskolan får större möjlighet att göra det.

En obligatorisk förskola finns dock inte på regeringens dagordning, och det är inget regeringen arbetar med.

Coronarestriktionernas följder för idrottsklubbar

Anf. 79 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Fru talman! Min fråga går till näringsminister Ibrahim Baylan. Denna fråga har vi diskuterat tidigare, och den har varit uppe tidigare under frågestunden.

Den pandemi vi nu har levt med under en längre tid genomsyras i min värld av ett ord: inkonsekvens. Vi tillåter stora samlingar i köpcentrum och butiker, men vi kan absolut inte tillåta fler än 50 personer i publiken i stora arenor som Tele 2, Friends eller Skellefteå Kraft. De ska dock fixa detta utan bistånd. Regeringen har tillskjutit 1 ½ miljard för att försäkra sig om att alla klubbar ska klara sin ekonomi, men vi ser en folkrörelse och en ishockeybransch i fritt fall.

Anf. 80 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Ja, situationen är allvarlig. Vi befinner oss mitt i en global pandemi. Det är viktigt att påminna sig om det. Jag tror att vi alla innerst inne önskar att pandemin vore över. Den plågar människor och tar människoliv. Den förhindrar oss också att leva våra liv på det sätt vi vill, till exempel besöka en hockeymatch, gärna där det egna laget vinner. Tyvärr är vi inte där, utan vi är fortfarande i ett oroväckande läge där smittan dessutom ökar.

Vi gör vårt yttersta, både genom de lagar vi har och, när de inte passar, genom att förändra dem och göra dem mer flexibla, på ett sätt som går att kombinera med att hindra smittan. Vi går också in med stora resurser av skattebetalarnas pengar för att mildra effekterna, men jag tror inte att någon här tror att vi kommer att kunna ta bort alla effekter. Det är tyvärr inte möjligt, hur mycket vi än skulle vilja det.

Migrationskommitténs förslag och remissförfarandet

Anf. 81 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Förra veckan remitterade regeringen Migrationskommitténs betänkande. Bland remissinstanserna finns organisationer som Asylrättscentrum, Amnesty International, Flyktinggruppernas riksråd och Ensamkommandes Förbund.

Mer än ett dussintal av dem som har bjudits in att tycka till är organisationer som öppet har drivit en agenda för en mer generös migrationspolitik.

En annan instans som regeringen utsett i remissförfarandet är SMR, alltså Sveriges muslimska råd. SMR har tidigare fått skarp kritik för samröre med Muslimska brödraskapet, islamister som bland annat förespråkar särlagstiftning enligt sharia.

Detta gör mig lite nyfiken. Vilket inflytande anser regeringen att denna typ av organisationer ska ha över svensk utlänningslagstiftning?

Anf. 82 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Vem som helst får svara på remisser som regeringen skickar ut. Jag är helt säker på att riksdagsledamöterna inte på något sätt vill begränsa möjligheten att få in synpunkter från olika organisationer med olika perspektiv innan beslut fattas.

Det förslag vi nu skickar ut på remiss har väldigt viktiga beståndsdelar. Vi övergår till att tidsbegränsade uppehållstillstånd ska vara huvudregel. Vi föreslår att permanenta uppehållstillstånd ska kunna beviljas först efter tre år och endast om vissa krav uppfylls, exempelvis försörjningskrav och språkrav. Också vid anhöriginvandring ska försörjningskrav gälla. Det är stora förändringar i svensk migrationspolitik.

Vi gör också förändringar för de ensamkommande flyktingbarn som befinner sig här och har drabbats mitt i en pandemi så att de lite lättare ska kunna stanna i Sverige om de får ett jobb. Då är det rimligt att organisationer som har kunskap om deras verklighet också har möjlighet att yttra sig.

Anf. 83 ÅSA ERIKSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till utrikeshandelsminister Anna Hallberg, och nu ska vi tala lite om export igen.

Sverige är ett mycket exportberoende land. Inte mindre än 1,4 miljoner svenskar har ett jobb att gå till tack vare vår utrikeshandel. Men den rådande pandemin och de tyvärr protektionistiska strömningarna i EU och världen som vi har hört om tidigare i dag har gjort att exporten minskar. Vi ser tyvärr också ett ökande antal varsel i flera branscher. I till exempel min grannkommun Fagersta är industrin relativt hårt drabbad.

Nu måste vi återstarta ekonomin och Sverige och se till att öka exporten igen. Vi måste också göra som OECD:s generalsekreterare sa i förra veckan: building back better, alltså inte bara göra som förut utan bli ännu bättre.

Hur kan svensk export bidra till vår ekonomiska återhämtning och göra världen bättre?

Anf. 84 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Fru talman! Nu har vi en fantastisk möjlighet – ett fönster. Sverige ska jobba sig ur krisen och bygga något nytt. Med den industri vi har och det hållbarhetsfokus som finns i vårt näringsliv har vi fantastiska möjligheter att dels komma ut med våra produkter och tjänster på den internationella marknaden, dels locka hit investeringar. Export och investeringar är helt avgörande för att skapa jobb och välfärd och trygga välfärden i hela landet.

Vi gör nu en extra satsning från regeringens sida. Vi sätter av extra medel för investeringsfrämjande. Vi har också stora satsningar på Vinnova och Rise, för vi behöver jobba bredare för att locka hit investeringar, med fokus på akademin och näringslivet i samverkan. Jag ser en fantastisk möjlighet att svensk industri och svenska hållbara lösningar kommer att bli vinnare under nästa år, med de satsningar som regeringen nu gör i den budget som vi har lagt fram.

Medel till Kustbevakningen

Anf. 85 MALIN HÖGLUND (M):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till inrikesminister Mikael Damberg.

Kustbevakningen gör ett fantastiskt arbete både här hemma i Sverige och på Frontexuppdrag. När Kustbevakningen åker på Frontexuppdrag innebär det att färre kustbevakare finns kvar i Sverige, och det kan bli så att någon enhet blir stillastående.

Kustbevakningen har precis fått nya brottsbekämpande uppgifter. De har äskat mer pengar för att kunna lösa uppdraget med nya uppgifter och bemanna både inom Frontex och här hemma, men i regeringens proposition finns inget resurstillskott. Hur tycker minister Damberg att Kustbevakningen ska klara sina uppgifter utan extra medel?

Anf. 86 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Kustbevakningen har i dag en stabil ekonomi. Så har det inte alltid varit. Jag har gjort flera besök hos Kustbevakningen, och de uppskattar verkligen sina internationella missioner därför att de känner att de gör stor skillnad till exempel för att upprätthålla EU:s yttre gräns. De hanterar också frågan om personalutveckling på ett väldigt avancerat sätt i de internationella missionerna. Det är ett sätt att både locka och bibehålla personal och bli ännu bättre på sitt uppdrag i Sverige. Jag har inte hört några signaler från Kustbevakningen om att de skulle vilja avstå från sina internationella missioner i detta läge.

Jag kommer att följa Kustbevakningens roll framöver. Vi har just lagt fram ett nytt förslag kopplat till civilt försvar, där Kustbevakningen får ytterligare befogenheter men också viktiga roller, inte minst för att garantera svensk gräns i händelse av krig eller höjd beredskap.

En nationell folkräkning

Anf. 87 BORIANA ÅBERG (M):

Fru talman! Ingen vet hur många personer som vistas illegalt i Sverige. Kriminella använder påhittade identiteter och falska adresser för att tillskansa sig bidrag och begå diverse brott. Problemen kopplade till bristande kontroll över folkbokföringen har blivit enormt stora, och en nationell folkräkning behövs för att stävja detta.

Pilotprojekt inom Skatteverket, som statsrådet Damberg refererade till, räcker inte. Myndigheterna måste få veta hur många och vilka som befinner sig i landet. Ändå säger regeringen och samarbetspartierna nej till en nationell folkräkning. Varför?

Anf. 88 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Det är riktigt att regeringen gör stora insatser för att ge Skatteverket mer resurser för att jobba med dessa frågor och bidra till pilotprojekt. Man jobbar hårt för att få ordning på samordningsnumren, som missbrukas i samhället. Det görs alltså mycket på detta område för att bringa klarhet i dessa frågor.

Till saken hör att jag har läst en del av Moderaternas förslag i denna fråga, och jag har fortfarande inte förstått hur Moderaternas förslag på något sätt skulle lösa de frågor som frågeställaren lyfter upp. På vilket sätt skulle detta förslag lösa frågan att veta exakt vilka som bor i Sverige? Jag har inte sett sådana förslag från Moderaterna, men jag ser fram emot att få ytterligare klarhet längre fram.

Vi jobbar hårt med denna fråga, och vi kommer att göra det ihop med flera myndigheter men också ihop med våra kommuner, som har väldigt stora problem med till exempel folkbokföringsbrott. Det finns ny lagstiftning på detta område som regeringen har infört.

Anf. 89 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Fru talman! Min fråga går till utbildningsminister Anna Ekström.

Ministern sa att det sexuella våldet mot barn ökar alltmer. Det går också ned i åldrarna och sker både fysiskt, med för barnen kända förövare, och på nätet, där det ökar katastrofalt. Det finns nästan ingen gräns för vad förövare kan hitta på för att få kontakt med barn. Det sker via chattar, spel och Snapchat – det finns hur mycket som helst.

Det finns många organisationer som jobbar emot detta tillsammans med polisen. Under metoo-rörelsen fick Rädda Barnen 1 miljon kronor från Skolverket för att ta fram material som ska användas i skolan. Materialet togs fram av elever, forskare och pedagoger för att bli så bra som möjligt. Det behöver komma till elever, föräldrar och pedagoger. Tyvärr kom detta material inte fram, och man kan fråga sig varför. Är det för dyrt, eller vad kan bekymret vara?

Min fråga till utbildningsministern är: Varför kommer materialet inte fram? Det går att få gratis digitalt, och det går att få lärarhandlett. Men ändå kommer det inte fram, och jag tycker att det måste komma fram.

Anf. 90 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Tack, Marie-Louise Hänel Sandström, för frågan!

Sexuellt våld mot barn ska inte förekomma, inte i skolan och inte på något annat ställe heller. Här finns viktiga uppgifter för elevhälsan. Här finns också ett viktigt läroplansuppdrag för skolan att via kunskaper om källkritik, hur man betar sig på nätet, netikett och annat se till att barn kan undvika att hamna i situationer där de blir utsatta och att de också får vetenskap om hur övergrepp och saker som skett felaktigt ska anmälas.

Det är alldeles riktigt som Marie-Louise Hänel Sandström säger att vi gav i uppdrag till flera olika organisationer att ta fram olika insatser i samband med metoo. Nu står jag i den pinsamma belägenheten att jag inte kan svara direkt på Marie-Louise Hänel Sandströms fråga. Jag borde förstås låta bli att svara – jag vet ju att Marie-Louise Hänel Sandström inte har någon replikrätt – men jag säger som det är: Jag återkommer till Marie-Louise Hänel Sandström, antingen genom att ledamoten skickar en skriftlig fråga till mig eller på annat sätt.

Tack för frågan, och förlåt för det dåliga svaret!

Den svenska modellen och EU:s sociala pelare

Anf. 91 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M):

Fru talman! Jag oroar mig för utvecklingen till följd av den sociala pelaren och de mer eller mindre stora myrsteg som EU tar inom områden som Sverige har en väl fungerande modell för.

Diskussioner förs om gemensamma minimilöner, där jag anser att det är viktigt att vi gemensamt värnar den svenska modellen. Nu senast gäller det transparens i lönesättningen. Även här har Sverige kommit långt. För svensk del finns det risk att parternas autonomi och självbestämmande sätts ur spel av EU-lagstiftning. Lönebildning och arbetsgivares skyldighe-

ter till lönekartläggning bör regleras på nationell nivå, inte av direktiv på EU-nivå.

Min fråga med anledning av detta är: Kommer Sveriges regering att stå upp för den svenska modellen och aktivt arbeta mot direktiv från EU som sätter densamma ur spel?

Prot. 2020/21:22
15 oktober

Frågestund

Anf. 92 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Det enkla svaret på frågan är att den här svenska regeringen alltid kommer att agera för att försvara den svenska modellen i EU-sammanhang.

Jag kan konstatera att Moderaterna alltid oroas över alla diskussioner om ytterligare sociala rättigheter, oavsett om det gäller i Sverige eller i Europa.

(Applåder)

Undantag från inreseförbudet för elitidrottare

Anf. 93 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Damberg.

Vi ser nu en ökning av pandemin, vilket kultur- och evenemangssektorn och idrottssektorn är mycket medvetna om. De har arbetat länge med fullt fokus på säkerheten mot smittspridning. De här sektorerna blöder kraftigt ekonomiskt; de har i princip fått näringsförbud. De tvingas ta ett stort ekonomiskt samhällsansvar för att hindra pandemins spridning, medan köpcentrum och kollektivtrafik är överfyllda med människor.

Regeringens saktfärdighet riskerar att för många år framöver slå sönder sektorernas ekosystem. Idrotten i Sverige har påtagliga problem med att undantaget från inreseförbudet inte omfattar elitidrottare. Minst 20 EU-medlemsstater har i praktiken undantag. Det får en mängd följdverkningar för Sverige, inte minst när det gäller möjligheterna att arrangera internationella evenemang framöver.

När kommer undantag i Sverige som nästan sista EU-land för elitidrottare avseende inreseförbudet?

Anf. 94 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Det är inte så att regeringen agerar senfärdigt när det gäller kultur och idrott. Vi agerar på rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, som inte vill att vi öppnar upp för verksamhet just i det här läget.

Vi har ett liggande förslag som jag hoppas att vi kan verkställa inom kort. Vi har också gett stora stöd till sektorerna för att hjälpa dem i den svåra situation som det här innebär.

När det gäller inreseförbudet agerar Sverige kraftfullt inom EU för att vi ska ha tydliga gemensamma regler när det gäller EU:s yttre gräns. Det är någonting väldigt viktigt. Om det inte skulle fungera är Sverige berett att agera på egen hand för att förtydliga regelverket, men det kan vi återkomma till vid ett senare tillfälle.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2020/21:21 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak

2020/21:22 Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan

2020/21:30 Totalförsvaret 2021–2025

EU-dokument

COM(2020) 642 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ

Motioner

med anledning av prop. 2020/21:13 Åtgärder till skydd för Sveriges säkerhet vid överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet

2020/21:3724 av Johan Hedin (C)

2020/21:3729 av Johan Forssell m.fl. (M)

med anledning av prop. 2020/21:14 Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta

2020/21:3719 av Ulla Andersson m.fl. (V)

med anledning av prop. 2020/21:16 Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019

2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V)

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L)

2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2020/21:18 En tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder

2020/21:3718 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)

2020/21:3725 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

2020/21:3727 av Adam Marttinen m.fl. (SD)

2020/21:3730 av Johan Forssell m.fl. (M)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 14 oktober

2020/21:55 Elitidrottens villkor under pandemin

av *Martin Kinnunen* (SD)

till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)

2020/21:56 Infranord

av *Ali Esbati* (V)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:57 Bullerregler och Sverigeförhandlingen

av *Maria Stockhaus* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:58 Akademiska spökskrivare

av *Robert Stenkvis* (SD)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

Prot. 2020/21:22

15 oktober

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 14 oktober

2020/21:195 Tullens befogenheter att ingripa mot organiserad brottslighet

av *Anders Åkesson* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:196 Tillstånd att starta friskolor

av *Mikael Larsson* (C)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:197 Godstransportstrategin

av *Anders Åkesson* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:198 Bidrag till föräldrar till barn med funktionsnedsättning

av *Carina Ståhl Herrstedt* (SD)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:199 Övergreppen mot mänskliga fri- och rättigheter i Vietnam

av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:200 Konflikten i Nagorno-Karabach

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:201 Uppgifter om illegala vapenförhandlingar på Nordkoreas ambassad

av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:202 Norges gränstängningar

av *Kjell-Arne Ottosson* (KD)

till statsrådet Anna Hallberg (S)

2020/21:203 Skademinimering gällande tobak

av *John Weinerhall* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:204 Lantmäteriets roll vid uppförande av laddmöjligheter inom samfälligheter

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:205 Bidrag till organisationer som förmedlar internationella adoptioner

av *Linda Lindberg* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:206 Förändrade regler för motionslopp

av *David Josefsson* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:207 Ordningslagen och motionslopp

av *David Josefsson* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:208 Sänkta bidrag för familjer till barn med funktionsnedsättning

av *Linda Lindberg* (SD)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:209 Omvårdnadsbidraget

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:210 Asylinvandringen och integrationsförmågan

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 14 oktober

2020/21:117 Utnyttjandet av personlig assistans

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:127 Remittering av Migrationskommitténs betänkande

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:141 Anonymisering av vissa rättighetsbegränsande beslut

av *Anders Österberg* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:146 Stöd till idrottsrörelsen

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:144 Politiska fångar

av *Petter Löberg* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:145 Sanningen om M/S Estonia

av *Tobias Andersson* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:147 Fördröjd utbetalning av stödpengar till företag

av *Sten Bergheden* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:152 Familjedaghem
av *Malin Höglund* (M)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

Prot. 2020/21:22
15 oktober

2020/21:150 Säkrad kontanthantering
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:149 Mål för konsumtionsbaserade utsläpp
av *Jens Holm* (V)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:151 Antal platser på Sis ungdomshem
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:154 Konflikten i Nagorno-Karabach
av *Robert Hannah* (L)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:164 Azerbajdzjans och Turkiets agerande mot Artsach och Armenien

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:167 Åtgärder mot den turkiska regimen
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

**2020/21:187 EU:s uttalande mot bakgrund av Azerbajdzjans anfalls-
krig**
av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:148 Skogsreservat som gynnar granbarkborren

av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:153 Kriminalitet och droger bland unga
av *Malin Höglund* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

**2020/21:165 Uttalanden från palestinska företrädare angående freds-
avtal**
av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)
2020/21:158 En utökad sorgepeng

av *Linda Lindberg* (SD)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:163 Säkerhetskrav för leksaker
av *Angelica Lundberg* (SD)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:155 Uppföljning av pandemin inom gymnasieskolan
av *Maria Nilsson* (L)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:161 Sveriges bistånd till Palestina

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2020/21:160 Ett samhällsekonomiskt perspektiv i Svenska kraftnäts arbete

av *Arman Teimouri* (L)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:157 Torvbrytning på dikade torvmarker

av *Rickard Nordin* (C)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:166 Ny utredning om M/S Estonia

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:175 Upprättelse kring Estonia

av *Angelica Lundberg* (SD)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:169 Medel till excellenscentrum

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:162 Nedskräpning vid bärplockarläger

av *Lars Beckman* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:156 Gamla samlingar i skolor

av *Maria Nilsson* (L)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:171 Minsta avstånd på 1,5 meter vid omkörning av cyklist

av *Nina Lundström* (L)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:159 Kränkningar av kristna ungdomar i skolan

av *Staffan Eklöf* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:170 Återanvändning av it-produkter

av *Betty Malmberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:172 Åtgärder mot den ökande trångboddheten

av *Roger Hedlund* (SD)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:168 Graviditet och covid-19

av *Linda Lindberg* (SD)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:178 Behovs- och solidaritetsprincipen i vården

av *Karin Rågsjö* (V)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:179 Sidas flytt till Botkyrka

av *Serkan Köse* (S)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2020/21:180 Lagstiftning för drönare vid brandbekämpning

av *Jörgen Berglund* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:176 Förbifart Örensköldsvik och Förbifart Härnösand

av *Jörgen Berglund* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:177 Intyg läs- och skrivsvårigheter

av *Fredrik Christensson* (C)
till socialminister Lena Hallengren (S)

Sammanträdet leddes
av tredje vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.03 och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse	1
§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
§ 4 Anmälan om faktapromemoria	2
§ 5 Anmälan om återkallelse av proposition	2
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 7 Svar på interpellation 2020/21:22 om gängkriminaliteten	2
Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	2
Anf. 2 LOUISE MEIJER (M)	3
Anf. 3 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	5
Anf. 4 LOUISE MEIJER (M)	6
Anf. 5 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	7
Anf. 6 LOUISE MEIJER (M)	8
Anf. 7 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	9
§ 8 Svar på interpellation 2020/21:29 om vård i livets slutskede	9
Anf. 8 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	9
Anf. 9 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD)	10
Anf. 10 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	11
Anf. 11 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD)	12
Anf. 12 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	13
Anf. 13 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD)	14
Anf. 14 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	14
§ 9 Svar på interpellation 2020/21:30 om myndigheters samverkan med islamistkopplade organisationer	15
Anf. 15 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	15
Anf. 16 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD)	15
Anf. 17 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	16
Anf. 18 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD)	17
Anf. 19 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	18
Anf. 20 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD)	18
Anf. 21 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	19
Ajournering	19
Återupptaget sammanträde	19
§ 10 Frågestund	19
Anf. 22 FÖRSTE VICE TALMANNEN	19
<i>Skolenhetsregistret och regeringens agerande</i>	<i>20</i>
Anf. 23 LARS PÜSS (M)	20
Anf. 24 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	20

Anf. 25 LARS PÜSS (M).....	20	Prot. 2020/21:22
Anf. 26 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	20	15 oktober
<i>Polisyrets attraktivitet</i>	21	
Anf. 27 KATJA NYBERG (SD)	21	
Anf. 28 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	21	
Anf. 29 KATJA NYBERG (SD)	21	
Anf. 30 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	22	
<i>Tillväxtverkets rapport Förenklingsresan</i>	22	
Anf. 31 JONNY CATO (C).....	22	
Anf. 32 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	22	
Anf. 33 JONNY CATO (C).....	23	
Anf. 34 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	23	
<i>Färdplaner för fossilfrihet</i>	23	
Anf. 35 JENS HOLM (V)	23	
Anf. 36 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	23	
Anf. 37 JENS HOLM (V)	24	
Anf. 38 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	24	
<i>Anslaget till Åklagarmyndigheten</i>	24	
Anf. 39 ANDREAS CARLSON (KD)	24	
Anf. 40 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	24	
Anf. 41 ANDREAS CARLSON (KD)	25	
Anf. 42 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	25	
<i>Kompetensen i särskolan</i>	25	
Anf. 43 ROGER HADDAD (L)	25	
Anf. 44 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	25	
Anf. 45 ROGER HADDAD (L)	26	
Anf. 46 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	26	
<i>Åtgärder mot organiserad välfärdsbrottslighet</i>	26	
Anf. 47 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	26	
Anf. 48 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	27	
Anf. 49 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	27	
Anf. 50 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	27	
<i>Ordningslagen och restriktioner för restauranger</i>	27	
Anf. 51 MARIA GARDFJELL (MP).....	27	
Anf. 52 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	28	
Anf. 53 MARIA GARDFJELL (MP).....	28	
Anf. 54 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	28	
<i>EU:s inre marknad</i>	28	
Anf. 55 HELENA BOUVENG (M)	28	
Anf. 56 Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	29	
<i>Utbytesstudenter och otrygghet</i>	29	
Anf. 57 JÖRGEN GRUBB (SD)	29	
Anf. 58 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	29	
<i>Fri rörlighet i pandemitider</i>	30	
Anf. 59 ANNIKA QARLSSON (C).....	30	
Anf. 60 Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	30	
<i>Tullverkets utökade befogenheter</i>	30	
Anf. 61 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD).....	30	
Anf. 62 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	31	
<i>Industrins klimatomställning</i>	31	

Anf. 63 MATTIAS JONSSON (S).....	31
Anf. 64 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	31
<i>Stärkande av modersmålsundervisningen</i>	32
Anf. 65 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP)	32
Anf. 66 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	32
<i>Direktstöd till resebranschen</i>	32
Anf. 67 ANNICKA ENGBLOM (M)	32
Anf. 68 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	33
<i>Skyddet av äldre under pandemin</i>	33
Anf. 69 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	33
Anf. 70 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	33
<i>Likvärdigheten i skolan</i>	34
Anf. 71 PIA NILSSON (S)	34
Anf. 72 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	34
<i>Stöd till reseföretagen</i>	34
Anf. 73 ALEXANDRA ANSTRELL (M)	34
Anf. 74 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	35
<i>Utvisning av dömda brottslingar</i>	35
Anf. 75 BO BROMAN (SD).....	35
Anf. 76 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	35
<i>Obligatorisk förskola från två års ålder</i>	36
Anf. 77 MIKAEL OSCARSSON (KD)	36
Anf. 78 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	36
<i>Coronarestriktionernas följder för idrottsklubbar</i>	36
Anf. 79 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M)	36
Anf. 80 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	37
<i>Migrationskommitténs förslag och remissförfarandet</i>	37
Anf. 81 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD).....	37
Anf. 82 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	37
<i>Exportsektorns roll i den ekonomiska återhämtningen</i>	38
Anf. 83 ÅSA ERIKSSON (S)	38
Anf. 84 Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	38
<i>Medel till Kustbevakningen</i>	38
Anf. 85 MALIN HÖGLUND (M).....	38
Anf. 86 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	39
<i>En nationell folkräkning</i>	39
Anf. 87 BORIANA ÅBERG (M).....	39
Anf. 88 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	39
<i>Skolmaterial om sexuellt våld mot barn</i>	40
Anf. 89 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	40
Anf. 90 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	40
<i>Den svenska modellen och EU:s sociala pelare</i>	40
Anf. 91 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M)	40
Anf. 92 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	41
<i>Undantag från inreseförbudet för elitidrottare</i>	41
Anf. 93 LOTTA FINSTORP (M).....	41
Anf. 94 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	41
§ 11 Bordläggning	42
§ 12 Anmälan om interpellationer	42

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	43	Prot. 2020/21:22
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	44	15 oktober
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.11.....	47	